

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 9
— Telefon št. 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selesburgova ul. — Tel. 3492 in 3493.
Podružnica Maribor, Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje, Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek jutraj. — Naroka se posebej in velja po pošti prejema Din 4.— po raznašalcih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po tarifi.

Po oboroževalnem tekmovanju v zraku:

Tekma v oboroževanju na morju

Nemčija hoče izenačiti svoje vojno brodovje z Anglijo, da bi dorasla premoči Rusije, a tudi ostale velesile nočejo zaostajati

PARIZ, 1. januarja. Br. Veliko pozornost v vseh tujakšnih diplomatskih in vojaških krogih je zbudila akcija nemške vlade za povečanje nemške vojne mornarice. Sklicujoč se na pomorski sporazum, ki je bil sklenjen med Nemčijo in Anglijo leta 1935 in izpolnjen leta 1937, je nemška vlada obvestila angleško vlado, da bo zaradi posebnih prilik, ki so po njenem mnenju nastopile, povečala število svojih podmornic in vojnih krizark. Dejansko pomeni napoved Nemčije, da hoče svojo vojno mornarico izenačiti z mornarico Velike Britanije in tako postati docela enakopravni partner tudi na morju. Nemčija hoče najprej povečati število svojih podmornic tako, da bo po tonaži njeno podmorsko brodovje docela enako angleškemu. Prav tako namerava zgraditi še dve vojni krizarki tipa »Ac« po 10.000 ton. Spričo sedanje stanja nemške mornarice pomeni to, da hoče Nemčija svojo pomorsko oboroženo silo podvojiti.

Formalno je v smislu sklenjenega dogovora Nemčija za to upravičena. Bolj važna pa je okolnost, ki je Nemčijo napotila k temu koraku. Angleška vlada je zaradi tega nemudoma poslala v Berlin posebno delegacijo strokovnjakov, ki so skušali dobiti od nemške vlade primerna pojasnila. Angleška delegacija se je včeraj vrnila iz Berlina v London, podrobni odgovor na angleška vprašanja pa bo nemška vlada sporočila pisмено šele prihodnje dni.

V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da

je iskati povod za ta korak Nemčije v notranje in zunanje politične razlogih. Kancelar Hitler hoče obrniti pozornost nemške javnosti na novo velikopotezno akcijo, na drugi strani pa se pripraviti na nove zunanje politične akcije. V nemških krogih navajajo v tem pogledu nevarnost, ki grozi Nemčiji s strani Rusije, v primeru, da bi prišlo do kakšnega spopada med Berlinom in Moskvjo. Sovjetska Rusija ima največje pomorsko brodovje na svetu. Toda v angleških pomorskih krogih opozarjajo na to, da za boj proti podmornicam

niso potrebne in primerne podmornice, marveč bojne ladje druge kategorije. Zato domnevajo, da ima silno oboroževanje na morju, za katerega se je odločila Nemčija, še drug namen in da hoče Nemčija s tem predvsem zavarovati svoj prestiž tudi na morju. Kot pomorska velesila bi mogla s tem večjim poudarkom zahtevati vrnitev kolonij, povečanje vojnega brodovja pa predstavlja po mnenju tujakšnih diplomatskih krogov ob enem tudi grožnjo Sovjetski Rusiji, s čimer želi Nemčija vsaj moralno prisiliti na pomoč svoji zaveznici na Daljnem vzhodu Japonski, ki se čuti s strani Rusije vedno bolj ogrožena.

Nastaja vprašanje, kako bodo na to gigantsko oboroževanje Nemčije na morju odgovorile druge pomorske sile. V angleških krogih smatrajo spričo tega za neobhodno potrebno da tudi Anglija primerno preuredi in nanovo razporedi svoje vojno brodovje. Anglija sicer poskuša, da bi odvrnila Nemčijo od novega oboroževalnega tekmovanja, toda če to ne uspe bo tudi Anglija prisiljena, da primerno poveča svojo oboroženo silo na morju, ki predstavlja glavno zaščito britanskega imperija.

Angleški tisk posveča zato nemški oboroževalni akciji na morju vsestransko pozornost. Vsi listi pri tem opozarjajo na to, da mora biti Anglija budno na straži, čeravno so nemške zahteve formalnopravno popolnoma upravičene. Ob enem pa izražajo angleški listi mnenje, da mora sedaj tudi Anglija kar najbolj pospešiti svoj oboroževalni program, pri čemer se ne sme strašiti nobenih žrtev. Kako bo narodno socialistični gospodarski sistem zmogel tako ogromna bremena je vprašanje, na katerega bo dala odgovor šele bodočnost.

V pariških diplomatskih krogih pa vidijo v vsem tem nov izraz konkurence med velesilami v borbi za nadoblast, ki daje kar malo upanja, da bo v novem letu prišlo do tako zaželenega pomirjenja duhov na svetu. Francija neposredno sicer ni tako prizadeta kakor Anglija, vendar pa bo morala sedaj še bolj kakor doslej posvetiti vso pozornost izgraditvi svoje obrambe, da se ne bi nekega dne znašla obkoljena na kopnem in na morju. Vse to pa bo neizogibno dovedlo do novega oboroževalnega tekmovanja, ki se je pričelo že lansko leto z oboroževanjem v zraku.

Ob robu lista:

Sila potrpežljivosti

O nemškem zunanem ministru Ribbentropu je tudi znano da je bil pred vstopom v diplomatsko kariero ugleden zastopnik šampanskih vin znamenite trdke Henckell, ki ima svoje zveze po vsem svetu. Ribbentrop je o tej svoji preteklosti večkrat rad poudaril. Moj prejšnji poklic je po mojem mnenju najboljša vaja za diplomata. V njej se človek ne le nauči spoznavati ljudi, temveč se obenem navadi tudi na »odklonilna stališča«. Ko se človek znajde v zagovarjanju blaga s argumenti, močnejšimi od vrednosti blaga, kar velja v prenesenem smislu tudi za moč naroda, ima najvišjo sposobnost pogodbena: potrpežljivost!

Prerokba ali slučaj

Angleški minister za domovino Malcolm MacDonald je pred tedni spregovoril besede, ki so zaradi navidezne pesimističnosti note dvigale mnogo prahu. Dejal je namreč dobesedno: »Obstoji nevarnost, da bomo še živi priče, kako se bo ta velika stvaritev, ki jo predstavlja angleški imperij, zrušila in zdrobila na kose.« Te besede so zbudile tem večjo pozornost, ker je znano, da je sin blvskega socialističnega voditelja MacDonalda zelo previden v svojih izjavah in brez prerokskega daru. Izmed raznih kometarjev MacDonaldovih izjav pa se zdi, da je končno obveljal kot najbolj utemeljen komentar, ki ga je čez nekaj dni podal eden izmed poslušalcev ministrovih izjav:

Kdo ve če morda ne odgovarja tem MacDonaldovim napovedim že izvršeno imenovanje Kentskega vojvode za guvernerja Avstralije in napovedano imenovanje vojvode Gloucesterskega za podkralja Indije? Tako bi se angleški imperij res mogoče zdrobiti na kose, ne da bi bila zaradi tega pretrgana vez, ki družijo njegove različne dele v celoto: lojalnost do kraljevske družine!

Odkritosrčnost

Po delnem umiku tujih prostovoljcev iz Francove Španije je moral državni podtajnik v angleškem zunanem ministristvu Butler odgovorjati v spodnji zbornici na zelo neprijetna vprašanja nekaterih poslancev, ki so za vsako ceno hoteli vedeti, ali je po omenjenem delnem umiku tujih prostovoljcev dobil general Franco kako novo zunanjo pomoč. Butler je na to zvedavost odgovoril, kakor je pač mogel: Zbor nica mora razumeti kočljiv položaj, v katerem se nahajam. Ne bi mogel zanikati, da je general Franco zares dobil novo pomoč od zmag. Toda ne bi hotel, da bi vi mislili da pomeni ta pomoč kaj več kot nasomestilo za umaknjene čete...

Angleški finančni o novinarjih

Guverner angleške banke Montagu Norman se ne pogovarja rad z novinarji. Tako so se celo mnogi njegovi osebni novinarji znanici zaman trudili, da bi zvedeli kaj o rezultatih njegovih nedavnih razgovorov z znanim nemškim gospodarstvenikom dr. Schachtom, ki se je nekaj dni mudil v Londonu. Zaupno pa je nato nekemu svojem francoskemu prijatelju dejal o njih: Novinarji so ljudje, ki kaj radi povedo, česar ne vedo, ki pa skrbno čuvajo zase in za svoja osebna izkoriščanja, kar vedo... Vendar pa jim moram priznati veliko zaslugo: s tem, kar objavljajo, mi često sugerirajo nove ideje. Tako je vedno tudi v slabih stvareh nekaj dobrega, spretnost je samo v tem, da to izvečemo iz njih.

Ena o Atatürk rku

Pokojni predsednik turške republike Atatürk je bil kot general Mustafa Kemal prvovni poveljnik turških čet v bojih z Grki, ko so bili ti izgnani iz Male Azije. Kot poveljnik je bil vedno v prvi bojni črti. Po zavzetju Karahissarja so turški vojniki privedli predenj več ujetih grških oficirjev, med katerimi je bil tudi eden iz Soluna, Kemalovega rojstnega kraja. Čim ga je ta zagledal, je dejal: Vaša židognomija mi ni neznana. Ali niste morda poveljnik bataljona?

— Ne, odgovori Atatürk.
— Torej polkovnik?
— Tudi ne.
— Morda brigadni general?
— Še več!
— Torej divizijski general?
— No, zdaj ste že zelo blizu.
— Za vraga, kaj pa se potem takem?
— Vrhovni poveljnik, se je glasilo kratke odgovore. Grški oficir se je nasmehnil: Tega mi že ne boste natvezli, da more biti vrhovni poveljnik vojske tako blizu ognja na bojišču...

Anglija bo odpovedala trgovinsko pogodbo z Rusijo

London, 1. januarja. AA. (Havas). »Sunday Dispatch« poroča, da angleška vlada namerava odpovedati angleško-sovjetsko trgovinsko pogodbo iz leta 1924.

O čem bodo razpravljali na rimskem sestanku

Italijanske informacije iz Londona — Glavne točke bodo spor s Francijo, Španija, nemške kolonije in preselitev Židov

Rim, 1. januarja AA. Stefani poroča iz Londona: S polarske strani izjavljajo, da ni bil sprejet nikak program glede vprašanj, o katerih naj bi razpravljali o priliki skorajšnjega sestanka angleških in italijanskih državnikov v Rimu. Naglašajo, da mora glede tega priti pobuda z italijanske strani, ker je Mussolini še v Monakovo povabil Chamberlaina v Rim.

Sestanek v Rimu bo nudil zastopnikom obeh držav priliko, da se bavijo z resnimi vprašanji, kako bi se čimbolj zboljšali odnosi in dosegel sporazum med štirimi zapadnimi velesilami. Razpravljali bodo tudi o italijansko-francoskih odnosih, o španskem vprašanju, o kolonialnih zahtevah Nemčije in

o vprašanju izseljevanja Židov. Kakor na merodajnem mestu izjavljajo, se bosta Chamberlain in Halifax prizadevala, da pride do zboljšanja odnosov med Francijo in Italijo, čeprav v podrobnostih ne bodo razpravljali o tem vprašanju posebno ne o Tunisu in o Džibutiju. Glavni predmet rimskih razgovorov bo špansko vprašanje. Poudarjajo da se je treba ozirati na vlogo, ki jo je igral Mussolini v Münchnu pri svojem prizadevanju za doseg monakovskega sporazuma. Prevladuje prepričanje, da bo kljub sedanjemu zelo resnemu mednarodnemu položaju rimski razgovor imel pomembne uspehe.

Ali bo Madžarska zapustila DN?

Madžarska bo dosledno sledila politiki osi Rim-Berlin, izjavlja zunanji minister Csaky

Budimpešta, 1. januarja AA. »Ali bo Madžarska zapustila Društvo narodov in pristopila k protikomunističnemu paktu« je naslov članka, ki ga je objavil madžarski zunanji minister grof Csaky za novo leto v »Pester Lloyd«. To je prvič, da uradni zastopnik Madžarske javno piše o tem vprašanju. Mi vidimo, piše grof Csaky, že več ko 10 let, kako Društvo nar. stalno pada. Čutimo tudi, kako velike važnosti je protikomunistični pakt Svetovno javno mišljenje se začel kristalizirati okoli dveh idej. Zavedamo se, da nihče ne more oznanjati dveh ver, dveh ideologij.

Grof Csaky dalje piše, da je Madžar-

ska popolnoma zvesta osi Rim-Berlin in da Nemčiji priznava pravico do ekonomskega privilegija v srednji Evropi. Prav tako Madžarska goji prijateljska čustva do Jugoslavije, a tudi odnosi z ostalimi državami v sosedstvu so dobri. Kar se tiče odnosov z velikimi zapadnimi državami ostaja Madžarska zvesta ob strani Rima in Berlina, to pa ne pomeni, da je proti ostalim zapadnim velesilam. Končno pravi grof Csaky, da se počuti optimista v zmerem smislu besede glede dogodkov v novem letu 1939. Nemogoče je, da bi novo leto prineslo novih težav. Globoko je prepričan da rod, ki je preživel svetovno vojno, več ne želi kaj takega.

Grožnje Amerike Japonski

Amerika ne bo več protestirala, marveč bo nastopila v obrambo svojih interesov z vsemi sredstvi

Washington, 1. januarja. O. V vladnih krogih izjavljajo, da je vlada Zedinjenih držav z noto, ki je bila pred tremi dnevi izročena v Tokiu, zadnjič protestirala pri japonski vladi zoper kršitev ameriških pravic in interesov na Daljnem vzhodu. Amerika vztraja pri politiki odprtega vrat in bo svoje interese zaščitila z vsemi sredstvi. Izjava, ki jo je nedavno podal predsednik japonske vlade knez Konoje in v kateri je govoril o vzpostavitvi novega reda na Daljnem vzhodu je po sodb ameriških krogov le dokaz da japonska vlada že računa z neizbežnim notranjim in zunanjim težkočami, ki bi morale priti usodne za nadaljnji razvoj japonske akcije na Kitajskem. Program pa ki ga je objavila japonska vlada v svoji deklaraciji 22. decembra, predstavlja dejansko ukinitev vsake enakopravnosti v pogledu trgovine na Daljnem vzhodu. Japonska hoče postati popoln gospodar vsega Daljnega vzhoda, toda taki politiki se bodo uprle ne samo Zedinjene države, marveč tudi Anglija in Francija.

Angleški vojni minister v Parizu

Pariz, 1. januarja AA. Havas: Angleški vojni minister Hore Belisha je imel včeraj sestanek s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom na angleškem poslanstvu Hore Belisha se je zatem sestel z generalom Gamelinom, načelnikom francoskega glavnega generalštaba. Ostali čas je angleški minister včeraj prebil v krogu svojih rojakov.

Bombe nad Barcelono

Pri nacionalističnem zračnem napadu na Barcelono je bilo 33 ljudi ubitih in 92 ranjenih. Srditi boji v Kataloniji divjajo dalje

Balaguera, 1. jan. AA. Havasov dopisnik poroča: Z zavzetjem vasi Cubells so nacionalistične čete presekale pot Lerida-Seo de Urgel. Od smoti nacionalistične topništvo neprestano obstreljuje Siero Montchar, naravno utrdbo, ki predstavlja važen prometni vozil v vsej pokrajini severne Katalonije.

Barcelona, 1. januarja AA. Reuter: Po zadnjih poročilih je bilo pri včerajšnjem letalskem napadu na Barcelono ubitih 33 ljudi, med njimi osem žensk, ranjenih pa 92.

Barcelona, 1. jan. AA. Havas: Pol ure po bombardiranju, ki ga je nacionalistično letalstvo izvršilo ob 19. so pobrali v središču mesta 25 mrtlic. Število žrtv je znatno večje. Bombardiranje se je posrečilo posebno zaradi tega, ker je bilo nepokrito z gostimi oblaki. V oni mestni četrti, ki jo oklepajo štiri glavne ulice, ne daleč od katalonskega brega, je nad 20 zgradb porušeni.

Salamanca, 1. jan. AA. Havas: V urad-

nem poročilu nacionalističnega vrhovnega poveljstva stoji: Na katalonskem bojišču so naše čete znatno napredovale. Zavzeli smo Cubells in Pobla de Grenadela, ter neka druga mesta. Ušli smo nad tisoč sovražnih vojakov. Naše letalstvo je bilo delavno. Bombardirali smo valencijske pristanišče, ter zadeli več pristaniških objektov kakor tudi tovarno kemičnih proizvodov. Napadli smo tudi sovražnika v Kataloniji, kjer je začel zbirati svoje čete.

Barcelona, 1. januarja AA. Sredi okoli 19. je bil izveden letalski napad na Barcelono, ki se je nekaj minut pozneje ponovil. Bombe so padle po večini v središču mesta, ter zahtevale veliko število žrtv. Računajo da je bilo ubitih 40 ranjenih pa 30. Bomba je padla tudi v bližino »Kluba Angležev« Neki francoski novinar bi bil skoraj postal žrtev tega napada. Pri bombardiranju je zelo trpelo najvažnejše barcelonsko predmestje Gracia.

V Franciji so podaljšali staro leto za 12 ur ker parlament ni pravočasno končal proračunske razprave

Pariz, 1. jan. o. Francoski parlament je tudi letos podaljšal staro leto za dobrih 12 ur. Po francoski ustavi mora biti proračun za prihodnje leto sprejet najkasneje do 31. decembra. Kakor lani se je tudi letos namerilo, da se je razprava zaradi nasprotij med senatom in poslansko zbornico tako zavlekla, da sta parlament in senat zasedala vso noč in šele danes za ključila razpravo. Senat je dvakrat vrnil vprašanje poslanski zbornici, ki pa je vztrajala pri svojem stališču. Ponovno sta morala intervenirati finančni minister Reynaud in ministrski predsednik Daladier, naposled pa se je položaj tako zaostрил, da je moral Daladier vezati na sprejetje pro-

računa zaupnice vladi. Šele malo pred polnočjo je danes poslanska zbornica končno javno odobrila spremembo, ki jih je sklenil senat. Pri glasovanju o zaupnici vladi je dobila vlada 363 glasov, proti zaupnici pa je glasovalo 237 poslancev. Pri končnem glasovanju o proračunu je bilo oddanih za proračun 372, proti pa 228 glasov. Šele po sprejetju proračuna so zopet pognali uro v poslanski zbornici, ki je polnih 12 ur kazala na polnoč. Ministrski predsednik Daladier, ki v moral po prvotnem narzku že ob 9. do polne odpotovati na Korziko in v Tunis, je moral zaradi tega odgoditi svoj odhod do popoldne.

Silvestrovanje v Beogradu

Beograd, 1. januarja p. Čeprav je večina beogradskega prebivalstva pravoslavne vere in se drži starega koledarja, vendar ves Beograd složno proslavi konec starega in prihod novega leta po katoliškem običaju. Letos je bilo silvestrovanje še prav posebno živahno in je trajalo povsod do zgodnjih jutranjih ur. Beograjski Slovenci so priredili silvestrovanje v okviru svojega društva. Restavracija »Ruski car« je bila do zgodnjih jutranjih ur nabito polna zbranih slovenskega občinstva, ki je v veseljem razpoloženju dočakalo novo leto.

Ljubavna drama v Beogradu

Beograd, 1. januarja. p. V hotelu »Slavija« se je v silvestrovni noči odigrala krvava ljubavna drama. Lastnik mehanične delavnice Andrija Andrić je imel že dalje časa ljubavno razmerje s svojo svakinjo. Nameraval se je ločiti od svoje žene in se oženiti z njeno za par let mlajšo sestro. Skupno sta se odpravila na silvestrovanje. Kaj se je med njima odigralo po noči, se ni poznano. V hotelu »Slavija« sta pozno ponoči najela sobo Davi pa so našli v sobi oba mrtva. Kakor vse kaže, je Andrić najprej umoril svojo ljubico, nato pa si še sam končal življenje.

Tovarna za ponarejene potne liste

Bruselj, 1. januarja. AA. Stefani: Pristanišča policija v Anversu je odkrila veliko organizacijo, ki je izdelovala protizakonite potne liste za Kanado. Policija je aretirala osem oseb.

Demonstracije brezposelnih v Londonu

London, 1. januarja. AA. Včeraj je na Piccadilly prišlo do manifestacij brezposelnih delavcev, katerim se je pridružila tudi velika množica ostalega prebivalstva. Policija je manifestante razgnala. Manifestanti so nosili v spredu mrtvaško krsto, za katero je nekdo došil v roki svetilko.

Razpust uradniške organizacije na Slovaškem

Bratislava, 1. januarja. o. Slovaška vlada je razpustila slovaško podružnico českoslovaške zveze javnih namestencev. Razpust utemeljuje z delovanjem te organizacije, o kateri trdi, da je razvijala nezakonito akcijo. Policija je zaplenila vse premoženje te organizacije na Slovaškem.

Lani sestreljena republikanska letala

Bilbao, 1. januarja. AA. (DNB). Nacionalistično vrhovno poveljstvo poroča, da so nacionalisti v letu 1933 sestrelili 639 republikanskih letal.

Veselo silvestrovanje

Ljubljana, 1. januarja
»O Sveta Marija, daj nam boljše no-
vo leto, da bi več zisluzili in penzijo
dobili!«

Pobožen vzdih pijanega možakarja
se je izgubil v zvokih godbe, ki igra
»Lepa je mladost«. Na Taboru, v
Emonski kleti in v baru nebotičnika
gospodje z galantnim poklonom stiska-
jo damam roke in voščijo srečno no-
vo leto. Tu pa sedita v loži za vrati
dva človeka v ponošeni nedeljskih
suknjah in pred njima leži na zamaše-

gostov. V Kazino je bil še večji naval, ka-
kor vsako leto in vsi gostje so priznali, da
je bil spored zlasti po zaslugi Mirka Jela-
čina močno zabaven. Tudi velika dvorana
na Taboru je bila do kraja polna in so se
gostje imenito zabavali. Gledalščiki sta bi-
li razprodani. V Unionu, kjer je priredila

svoj večer radijska oddajna postaja, pa po
vseh kavarnah in gostilnah se je razgibalo
prijetno silvestrovanje. Še pozno v jutro
je bilo čuti veselo pohajkovanje, vmes pa
se je silil droben sneg, o katerem pravijo,
da naznanja srečo v novem letu. Da bi bi-
lo tako, je tudi naša želja.

Slovo Maribora od starega leta

Maribor, 1. januarja

Tudi leto je bilo silvestrovanje Mariborčanov zelo razgibano in živahno. Slovo Maribora od starega leta je poteklo v šumnem vrvenju in valovanju množic, ki so napolnile vse dvorane, kavarne, gostilne in druge javne lokale. Silvestrovo so včasih označevali kot barometrom življenjskega standarda in blaginje: čim več silvestrovskega šampanjca, tem bolj ugodnih znamenj dobrega in zadovoljivega življenja v novem letu.

Višek letošnjih silvestrovskih priredit-
ev je bilo silvestrovanje matičnega So-
kola v Sokolski dvorani, ki je bila natla-
čeno polna starih in mladih, ki so se pri-
šli posloviti od starega leta. Ves čas je
vitalno v dvorani vrvenje, ki je v poznej-
ših urah prešlo v neprodno gnečo. Pe-
ster in slikovit je bil silvestrski spored,
pri katerem je vneto sodelovala godba,
sestavljena iz najrazličnejših godbenih
skupin Maribora. Prožno so zaplesale ple-
salke, mnogo zanimanja so zbudili za-
morčki, obilo zabave in vedrine je bilo ob
nastopu »olimpijske vrste« dovršenem
posnemanju br. Zeja, pa tudi kupletu ozi-
roma skeču gledaliških igralcev Milana
Kosiča in L. Crnoborijske. Prisrčno toplo
je bilo polnočno voščilo br. Zeja navzoče-
mu in sokostru naklonjenemu občinstvu, ki
ni štedilo z hvaležnim priznanjem in
ploskanjem.

Tudi druga mariborska društva so ime-
la svoje silvestrovanje, med katerimi se
je odlikovalo zlasti društvo »Jadrane«, ki
je priredilo v Nar. domu slikovit silve-
strski spored s petjem, godbo, številni-
mi zabavnimi točkami ter zaključno mi-
no alegorijo o polnoči. Tudi v Narodnem
domu je bilo veliko občinstva, ki je spre-
jelo silvestrski spored z zanimanjem, ve-
seljem in iskrenim odobravanjem.

Navdušeni planinci in dilcarji so se že
v soboto popoldne podali k silvestrovanju
na Pohorje. Številni avtobusi so jih pri-
peljali vrh Pohorja, kjer so bile posamez-
ne planinske postojanke polno zasedene.

Ljubitelji gledališke umetnosti so se po-
silovili od starega leta v Narodnem gleda-
lišču, kjer je bila predstava »Boccaccia«
s sklepno polnočno alegorijo in voščilom.

Vse mariborske kavarne so bile okusno
in bogato okrašene in polne občinstva, ki
se je v polnočni uri razživilo do pravca-
tega silvestrovskega dirindaja. Poleg va-
rietejskih nastopov v raznih lokalih je
omeniti predvsem uspeh nastop ge. Bru-
men-Lubejeve ter gg. Kosiča in Crnobori-
ja v kavarni »Jadrane«.

Mnogokje je naznanjalo pokanje zama-
škov steklenic penete se šampanjca, da
ni Maribor sicer več v tisti zlati dobi po-
vojnih let, ko je bilo to pokanje precej
intenzivnejše, da pa je v Mariboru navzle
temu precej petičnih ljudi, ki si na sil-
vestrovo lahko privoščijo nekoliko šampa-
niziranja.

Ni pa šlo silvestrovo mimo nas brez ža-
lostnih dogodkov.

Profesorske anekdote oživljene v burki
HAROLD LLOYD — PROFESOR
KINO MATICA 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

Dve tragični smrti Po neprevidnosti ustrelil svojega prijatelja — žrtev materinstva

Logatec, 1. januarja

Kronika logaškega okoliša itak ni bo-
gata na dogodkih, pri katerih igra vlogo
človeško življenje. Konec leta pa je le
razburil okoliš dogodke, ki je po nepre-
vidnosti terjal človeško življenje 28 de-
cembra so se vračali iz Gornjega Logatca
proti obmejni Hotedrci Jakob Habjan,
Karol Nagode in Vinko Petrovič. Ubrali
so jo po bližnji čez Ravniki, okrog pol-
odne so bili že nad vasio Gorenja vas, ko
je Nagode potegnil iz žepa samokres, ka-
terega je baje istega dne prijavil na sre-
skem načelnstvu v Logatec. Rekel je, da
bo lahko ustrelil zajca, če mu pride na
pot, ker je bil v snegu opazil zajčje sto-
pinje.

Nato je sprožil v smeri zajčjih stopinj
Cez kakih 100 korakov je vzel ponovno
v roke samokres pa mu je spodrsnilo na
visokem snegu, pri tem se je samokres
sprožil in krogla je zadela pred njim ido-
čega Habjana naravnost v hrbet, da se
je zvrnil v sneg. Ostala dva sta hitela
prestrašena po pomoč v bližnjo vas Vr-
nila sta se z vozom, na katerega sta nalo-
žila nesrečnika, ki pa je med prevozom
podlegel. Habjan, ki je bil star okrog 30

let, je bil poročen komaj eno leto. Pri-
bližno iste starosti je tudi njegov prija-
telj Nagode, ki pa ima 6 otrok. Šel se je
sam prijaviti na žandarmerijo v Dolnjem
Logatcu, ki je uvedla točnejšo preiskavo.
Z zadevo bo imelo opravka tudi sodišče,
ki bo razsodilo o Nagodetovi neprevidnosti
in ravnanju z orožjem, odnosno naključju,
ki je zahtevalo tako mlado žrtev. Obdukc-
cija trupla sta izvršila logaška zdravniška
dr. Perpar in dr. Strnad, dne 30. decem-
bra pa so nesrečnika pokopali.

Se se ni dobro poleglo govorjenje o tem
dogodku, že se je raznesla po okolici dru-
ga žalostna novica. Kot žrtev materinstva
je izdihnila Ivanka Nagodetova, žena zna-
nega zidarskega mojstra iz Gornjega Lo-
gatca. Pred nekaj dnevi je povila prvega
svojega otroka, hčerko, pri čemer pa so
nastale komplikacije, katerih ni preživela.
Pokojna je bila rojena v Hotedrci. Tudi
njen oče je nesrečno končal pred leti v
Ameriki. Pogreb nesrečne matere na zad-
nji dan preteklega leta je pokazal, kako
so vaščani sočustvovali z nesrečno druž-
ino. Marljivemu mojstru naše iskreno so-
žalje!

Žrtev fantovske podivjanosti Grozil je z nožem, nato je bil sam ubit

Ptuj, 1. januarja

Posestnik Mihaela Smigovcu iz Rod-
nega vrha pri Ptujju je več najetih delav-
cev cepilo drva. Med temi sta bila zapo-
slena tudi 24letni Viktor Bigec iz Gorce
in 26letni viničarski sin Lovro Vidovič iz
Rodnega vrha. Posestnik Smigovcu ima v
hiši vinočeto. Zato so se po končanem delu
in večerji delavci pričeli zalivati z vinom.
Okrog 23. ure se je med njimi vnel maj-
hen prepri, ki je povzročil, da sta se dva
zakonca odpravila proti domu. Takoj za
njima se je odstranil iz sobe Vidovič, po-
zneje pa še Viktor Bigec.

Zunaj je baje Vidovič z odprtim nožem
navlil na odhajajočega zakonca. Ker pa sta
mu ta dva pobegnila, je svoj srd obrnil
na prišedšega Bigca. Ko je Vidovič za-
vihljal nož na Bigca, ga je ta odbil ter
ga s pestjo udaril po glavi, da se je Vi-
dovič zgrudil na tla. V istem hipu pa je
Bigec spodrsnilo in je padel za njim. Na
tleh se je med njima pričela borba na
življenje in smrt. Med borbo je Bigec na-

šel poleno, rešil se je Vidoviča in pričel
s polenom udariti po njem. Ko je bil Vi-
dovič na pol mrtve in ves krvav ga je
pograbil in zavlekel na gnojšče. Z bese-
dami: »Tu sedaj crkni!« ga je zapustil.

Ostala skupina se je potem razkropila,
ne meneč se za ranjenega. Po polnoči se
je Vidovič zavedel in prišel ves oslabilen
in premažen trkat na vrata posestnika
Smigovca. Ta je vstal in ranjenega spravi-
l v skedenj. Tu se je Vidovič popolnoma
zpuščen boril s smrtjo, kateri je podlegel
v petek ob 10. uri. Zdravniška sodna ko-
misija je pri raztelesenju ugotovila, da je
pokojni dobil tri smrtno udarce po glavi
in več udarcev po ostalem telesu. Da smrt
ni nastopila takoj, je pripisati le pokoj-
nikovi izredno krepki naturi. Viktorja
Bigca so orožniki aretirali in predali ka-
zenskemu sodišču v Ptujju.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Ponedeljsko „Jutro“ v novem letu

Ponedeljska izdaja »Jutra« bo kakor smo sporočili že v novoletni številki, izhajala odslej v malo spremenjeni obliki. Doslej je imela prilogo »Življenje in svet«. Izkazalo pa se je, da so razmeroma redki naročniki, ki to prilogo shranjujejo in dajejo vezati v knjigo. Zato smo se odločili, da prilogo v tej obliki opustimo ter objavljamo v bodoče gradivo, ki je bilo doslej v »Življenju in svetu«, v običajni Jutrovi obliki. Obseg ponedeljske izdaje bo ostal tako nespremenjen, s spremenitvijo dosedanje posebne priloge v običajne štiri strani »Jutra« pa bomo dobili nad eno stran več prostora, tako da bomo lahko čitateljem nudili še mnogo več zanimivega gradiva kakor doslej.

Izvršena sprememba nam bo obenem omogočila, da bomo lahko v bodoče še bolj izčrpno poročali o nedeljskih dogodkih ter o drugih aktualnih važnih in zanimivih dogodkih. Na ta način bo ponedeljska izdaja postala še bolj koristna in potrebno dopolnilo redne »Jutrove« izdaje. Zato smo pre-
pričani, da se bo dosedanjim naročnikom pridružil še velik krog novih, ki do-
slej na ponedeljsko izdajo niso bili naročeni.

Cepprav bo prinašala ponedeljsko »Jutro« odslej za več ko eno stran več gradiva in je to združeno seveda tudi s povišanjem stroškov, bo ostala naroč-
nina nespremenjena. Ona znaša za naročnike, ki dobivajo list po pošti, 4 din na mesec, za one, ki jim ga dostavljajo »Jutrovi« raznašalci na dom, pa 5 din na mesec. Plačuje se lahko kar skupaj z naročnino na redno »Jutro«.

Današnje številko smo poslali na ogled tudi onim »Jutrovim« naročnikom, ki doslej na ponedeljsko izdajo niso bili naročeni. Vabimo jih, naj si tudi oni poleg rednega »Jutra« naročijo še »Ponedeljsko Jutro«. Naročnino naj pošlje-
jo skupno z ono za redno »Jutro«. Da pa bodo v redu prejeli že tudi prihod-
njo ponedeljsko izdajo, naj z dopisnico sporoče upravi »Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ulica 5, da se naročajo tudi na ponedeljsko izdajo. Kdor se nikakor ne more naročiti, mu današnje številke kljub temu ni treba vračati, ker bodo prihodnjo ponedeljsko številko prejeli samo oni, ki bodo do takrat po-
slali naročnino ali se vsaj oglašili za naročnike.

Zločin sadističnega očeta „Molči, sicer te ubijem kakor psa!“

Sarajevo, 1. januarja

Poročali smo o groznem zločinu v vasi Gračanici. Zločin sadističnega očeta je zbu-
dil v vsej okolici Zenice silno zgražanje. V Gračanico se je napotila orožniška pa-
trola, da izvrši preiskavo in aretirajo zločin-
skega očeta in mačeho. Ugotovila je na-
slednje podrobnosti:

Prvi čas, ko je zverinski oče Čamil Mehi-
čić zahteval malo Diko od njenega strica
in tetke, niso mogli sosede opaziti nič
sumljivega. Ker je dekletce bilo zdravo in
je lepo napredovalo. Po nekaj mesecih pa
so sosede opazili, da z nesrečnim dekletom
ne more biti vse v redu. Različne govorice
so šle po vasi. Nihče pa se ni upal obve-
stiti orožnikov, ker so se bali Čamila, ki je
bil na glasu suroveža. Naposled je zgolj
naključje pripomoglo k odkritju zločina
nad dekletcem, obojenim na grozovito
smrt. Pred nekaj dnevi je šel mimo Čami-
love hiše vaški pisar Mahmud Skender in
je čul iz hiše otrokovo ječanje. Ker je ve-
del, kaj se po vasi govori, je začel prisu-
škovati in je čul glasek nesrečnega deklet-
ca, ki je prosilo:

— Tetka, vode!

Takoj po tej boleštni prošnji je Mahmud
Skender čul oster ženski glas iz druge so-
be:

— Molči, sicer te ubijem, kakor psa!

To je bilo vse, kar je Mahmud Skender
mogel čuti. Takoj nato je zavladala tišina.
Prezvet od skromnih besed, ki jih je čul
je Mahmud Skender poklical Čamilovo že-
no in jo vprašal, kaj se godi v hiši. Drzno
mu je odgovorila, da se to njega prav nič
ne tiče. V bližini sta bila še dva soseda, ki
sta čula otroka ječati, Mahmud Skender je
z njima vred prijavil zadevo orožnikom, ki
so takoj uvedli preiskavo, čeprav se je Ča-
milova žena strahovito branila, da bi sploh
stopili v hišo. Orožniki so odstranili deske
v sobi, kjer so bile pribite na oknih. Pogled
na nesrečnega otroka je bil strahovit.
Zverinski oče je bil pri zaslišanju popolno-
ma ravnodušen. Se začudil se je, ko so mu
vzeli skrbstvo nad otrokom. Nenavadni
zločin je zanimal tudi zdravniške kroge, saj
je malo tako hudega sadizma nad lastnim
otrokom. Obenem pa zdravniki preiskujejo
otroka, ki je moral zdržati toliko trpljenja.

Pirčeva zmaga v drugem kolu

Hastings, 30. dec.

V sredo ob 4. popoldne se je pričel v
Hastingsu letošnji božični turnir. Za
uvod je spregovoril tamonjši župan Ford.
Pozdravil je velemojstre in igralce re-
zervnih turnirjev, želeč jim najlepših uspe-
hov. V glavnem in v treh rezervnih tur-
nirjih sodeluje 130 igralcev. Po otvoritvi
so mojstri takoj sedli k šahovnicam.

Že iz otvoritvenih potez je bilo kazno,
da bo letošnja borba v Hastingsu ogorče-
na in da se bodo velemojstri borili za vsa-
ko ped zemlje. Taka taktika pa le prera-
dala prinese remije tudi tam, kjer jih nji-
hovci očetje ne marajo. Tako je na zmago
zaigral bivši svetovni prvak dr. Euwe z
Angležem F. E. Sergeantom. Nizozemec si
je skušal ustvariti močno postojanko s
Caro-Kannovo obrambo. V drugi polovici

kar dobro. Prav nič ni kazalo, da bi z
gel podletel. V drugem delu partije je pa
Madžar sprožil eno svojih silovitih kom-
binacij, ki je nasprotnika elegantno polo-
žila na tla. Szabo je bil deležen ploska-
nja. To je edina zmaga prvega kola.

Na zadnji deski sta se pomerila H. Go-
lombek in Nemec Klein. Svojo angleško
igro sta morala prekiniti.

Hastings, 1. januarja

K prvemu kolu velja pristaviti te-le po-
drobnosti: Milner-Barry v odločnem tre-
nutku ni mogel najti pravega nadaljevan-
ja. Szabo je tedaj žrtvoval kraljico, na-
kar se je moral njegov nasprotnik udati.
Sledil je namreč mat v obeh primerih (če
namreč kraljico vzame ali pa tega ne
stori). Milner-Barry je položil orožje v
31. potezi. Thomas in Pirc sta remizirala
takisto v 31. potezi. Njun remi je bil ne-
izbežen in docela na mestu.

Dr. Euwe in Golombek sta v otvoritvi
krenila v Saemischevo varianto Niemco-
vičeve obrambe. Bivšemu svetovnemu pr-
vaku se je kmalu posrečilo ujeti nasprot-
nikovega kmeta. Kasneje je Golombek iz-
gubil še enega kmeta. Vse njegovo pri-
zadevanje je bilo nato zaman. Dr. Euwe
je krepko pritisnil in zmagal.

Sergeant in dr. Landau sta se spopri-
jela v siciljani. Sergeant si je zgradil že
kar lepe postojanke. Vse je kazalo, da se
bo njun boj končal neodločno. Naposled
sta oba prihitela hkratu na osmo črto in
postavila v 41. potezi na šahovnico dve
novi kraljici. Dr. Landau je pa imel pri
tem to odločno prednost, da je njegov
kmet postal kraljica s šahom. Pri tej pri-
liki je Nizozemec najprvo položil enega
nasprotnikovega kmeta, nato pritisnil ta-
ko silovito, da je Sergeant v 53. potezi
omahnil. Dr. Landau je zmagal.

Gruenfeldova obramba je prišla do ve-
ljave v igri med Kleinom in Szabom. Klein
je roširal na kraljičini strani in si s tem
temeljito pokvaril svoje postojanke. Izgu-
bil je kmeta in kmalu na to še figuro. V
34. potezi se je madžarskemu prvaku udal.
Szabo ima po drugem kolu že dve točki.

Sir Thomas in Taylor sta kot Angleža
seve poizkusila angleško otvoritev. Tho-
mas je igral čisto krepko. Najprvo je po-
spravil z deske enega kmeta, nato na-
sprotniku odvzel še drugega. Taylor se je
nato poskušal rešiti z različni tveganimi
potezami, na kraju mu je preostala le še
kapitulacija.

Milner-Barry in Pirc sta začela v du-
njski gambit. Anglež je kanil s svojo
omiljeno otvoritvijo presenetiti jugosloven-
skega velemojstra. Pirc pa dunjski gam-
bit pozna v vse podrobnosti. Kmalu je
vzel nasprotniku iz njegove vojske kme-
ta. Nastala je težka končnica, ki je nekaj
časa kazala na remi. Toda Pirc je v 50.
potezi vendarle brez priznanežanja zmagal.

Stanje po prvih dveh kolu: Szabo 2
točki, Pirc, dr. Euwe, Thomas poldruga.

ZNANKI SREČE

se delijo samo še danes cenjenim gostom
pri dvojnem sporedu

„Klic Matterhorna“
in „Otok tigrov“.

KINO MOSTE



nem papirju kos potice, ki sta si jo bi-
la prinesla od doma. Po lokalu se vle-
če dim cigaret.

»Ludvik!«

Ludvik dviga čašo in napija novemu
letu. Klavir hreščeče poje. Ženska, ki
ima na črnem klobuku rdeč trak in
bluzo iz cenenega barhenta, pristopa
k mizi, in že ji leži okrog pasu trda
moški roka.

»Samo klekovač!«

»Gospon Slavek!«



Gospon Slavek se naslanja na mizo,
njegove oči so vlažne in čaša v roki se
mu trese. Pari se vrtijo, ženske za mi-
zo v kotu pojejo v disonancah: Tere-
zinka, Tere-zinka, Tere-zinka zinka ...
zgodaj stala ...

Potem igra orkester »Trauermarsch«, plesalci pa plešejo tango. Smeh postaja
glasnejši, roke hromijo od alkohola
in vendar še skušajo snifikati roke, še
dvigajo kozarce in si napijajo.

»Švips! Ali že imaš švips?« — In
»švips« se plazi med ljudmi, dotika se
obrazov, ki postajajo razgreti, pošepeta
ljudem na ušesa in jim seda v oči,
ki postajajo vlažne in zamegljene.



»Iz katere opere je ta motiv?« izpra-
šuje okajen mož. Nihče mu ne od-
govarja.

»Iz Traviate je ... Jaz sicer samo iz
radia poslušam muziko ...« si odgo-
varja sam in besede se mu zatikajo.
Naenkrat stoji sredi plesalcev straž-
nik in njegova uniforma zbuzja čuden
kontrast. Ženske v rdeči večerni oble-
ki vpijejo, njena slaba našminkana
usta so nenavadno velika. Stražnik od-
haja z oficirjem. Na podiju poje »pe-
vačica«, oblečena v dolgo črno obleko.

»Iz kafane pijan ja izlazim ...«

Eden izmed plesalcev ji pošilja po-
ljube.

Pri mizi ob vhodu sedi nekaj žensk,
ki potrpežljivo čakajo na povabila.
Proti jutrnjim uram prihajajo novi go-
stje — zakonski možje v črnih oble-
kah in dame diskretno prisledajo. Ob
vratih nekdo ginjen objema stražnika.
Tu in tam že padajo kozarci ob tla in se
z žvenketom razbijajo. Na šipe oken
diha mraz in skuša zarisati nanje le-
dene rože. Na steni pa neslišno tiktaka
velika stenska ura in kazalca se pomi-
kata od ure do ure.

»Čas hiti ... čas hiti ...« tiktaka ura,
in ljudje pa se krčevito oklepajo drug
drugega, stiskajo v rokah kozarce in
z hrupnim smehom skušajo preglasiti ve-
čni refren časa.

Kakor je bilo pričakovati, so bile vse le-
tošnje številne silvestrske prireditve v
Ljubljani izvrstno obiskane. Priznati pa je
treba, da so se prireditelji vsopevood po-
trudili, da so razigrali razpoloženje svojih

Na Napoleonovem grobu

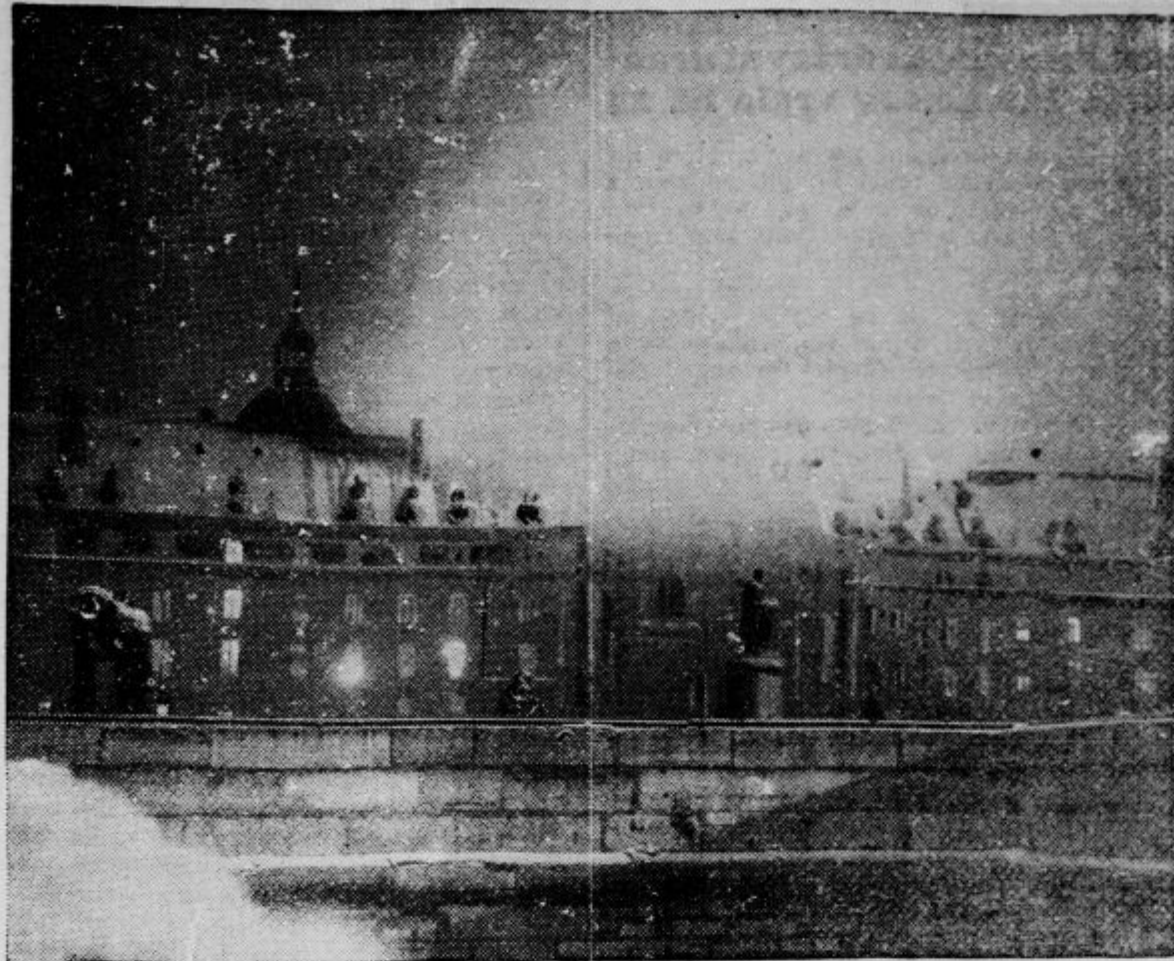
Malo pred božičem je v pariškem Hôtel des Invalides izbruhnil požar, ki so ga le trudoma omejili in pogasili. Tako je bil Pariz obvarovan pred nesrečo, da bi se ena njegovih največjih znamenitosti spremenila v pogorišče. Prvič, odkar spi cesar Napoleon I. v senci mogočnih Invalidskih palač, so rdeči plameni gorečega doma osvetlili njegov grob. Kdorkoli se je kdaj zamisljeno ustavil pred grobnico slavnega Korzičana, si je ob tej novici iz Pariza obudil v spominu ta izredni trenutek svojih pariških sprehodov in obiskov.

Prostor, ki ga zavzemajo Invalidske palače skupaj z veličastno cerkvijo, je prostor vojaške slave Francije. Na njo je bil ta narod vedno ponosen in tu ji je postavil največje spomenike. Blizu so znamenita Marsova polja, na Joffrovem trgu se dviga ogromno pročelje Vojaške šole (Ecole Militaire). Bulvarji in avenije okrog tega dela neizmernega mesta imajo večidel imena znamenitih vojskovodij. Invalidske palače so zgrajene v četverkotni obliki na površini skoraj 127.000 četv. m. Pričeli so jih graditi že pod Ludvikom Štirinajstim. Njih anali pripovedujejo, da je včasih bivalo pod njihovo streho do sedem tisoč invalidov, ki so imeli lastnega guvernerja. Med slavnimi obiskovalci omenjajo s ponosom ruskega carja Petra Velikega. Invalide napoleonskih vojn so zamenjali invalidi francosko-pruske vojne. A Tretja republika je jela počasi likvidirati starodavno vojno napravo, ki ni več ustrezala duhu časa. Že ob koncu prejšnjega stoletja so Hôtel des Invalides spremenili v sedež vojaških oblasti. Ustanovili so velik vojaški muzej, ki je celo za zakrknjenega civilista eden najzanimivejših pariških muzejev, saj nikjer na svetu ne najdeš toliko zgodovinskih objektov, ki prikazujejo vojaško zgodovino človeštva. Cele ure lahko hodiš po obsejnih dvoranah in proučuješ razvoj uniform, orožja in vojno-tehničnih pripomočkov: od davnih keltskih in rimskih vojska prav do one, ki so krojile našo narodno usodo v letih 1914 — 1918. Ni si mogoče misliti zgodovine brez te bojujoče se kaste, najsi so jo sicer vodili interesi vladarjev in drugih mogočnikov. Napoleon se je stal za njimi tudi neke ideje in vzori junaštva in požrtvovalnosti; brez njih bi bil svet najbrž prav tako klavrn in zoprn, kakor brez idealov duhovnega značaja.

Krona te vojaške Akropole Francije pa je cerkev sv. Ludvika, star jezuitski božji hram, ki ga je dovršil arhitekt J. H. Mansart v sedemnajstem stoletju. Pravijo, da je Invalidska cerkev najlepša izmed vseh francoskih cerkva, kar jih je bilo zgrajenih po renesanci. Njena čudovito ubrana, monumentalna fasada raste v eno najmočnejših kupol, kar jih kraljuje nad morjem pariških streh. In ko zahaja sonce nad Babilonom ob Seini, se zda pogled na kupole, če stojiš na enem izmed vrhov Pariza posebno mogočen: vsaka izmed njih ima svojo nemo govorico, vsako obseva sonce druge slave. Od Cerkev invalidov ni daleč na skromno višino, kjer se dviga kupola Panteona in če vidiš obe združeni v glorijski sončnega zahoda, se zaveš, da se preko slikovitih streh gledata dva Panteona, dva hrama tiste mrtve slave, ki osvetljuje življenje živih rodov in kaže pota bodočim.

Kajti Cerkev invalidov je Panteon vojakov, mesto, kamor polagajo k večnemu počitku može, ki so pomagali z mečem pisati zgodovino Francije. Med slav. vojskovodij so nekateri Napoleonovi generali, pa tudi dva velika poveljnika iz svetovne vojne Foch in Joffre, sta dobila tu svoja sarkofaga. Sem prihajajo zdaj že osiveli vojščaki od Marne in polagajo šopke cvetja z isto vojaško zvestobo, kakor so njihovi pradedi krasili grobove napoleonskih generalov.

Središče pozornosti pa je mogočna kripti, ki v nji počiva cesar Napoleon Bonaparte. Štiri metre dolgi in dva metra široki nagrobnik sega v višino štirih metrov in pol; rdeči finski granit se tu ubrano spaja z zeleno barvo vsakega granita. Okrog sarkofaga so znameniti Simartovi bas-reliefi, dvanaest mogočnih Pradierovih figur pa označuje dvanaest največjih Napoleonovih zmag. Med kipi pričuje šest praporjev — trofeje iz bitke pri Slavkovi — o ničemer nujnosti vseh zmag in triumfov; zakaj prav ob tem grobu občutiš, da je tudi moč minljiva in da sleherna slava živi samo od spominov in legend. Na kripti so zapisane besede iz Napoleonove oporoke: »Želim, da bi moj prah počival na obali Seine. sredi francoskega naroda, ki sem ga tolikanj ljubil.« Ko je onemogli osvajalec v izgnanstvu na o'oku Sv. Helene sanjaril o sinem Mediteranu, o bregovih rodne Korzike, o vročih revolucionarnih dneh v Parizu, o srečanju z mrtvimi faraoni pod piramidami, o vsem svojem vratolomnem vzponu kvišku čedalje višje — do cesarske krone; ko je mogel s spomini izmeriti višine in nižine te svoje poti, ki ga je vodila preko stotisočev mrličev, žrtvovanih drzni ideji in bolestrnemu slavoželju, se je ugnel v mislih češče srečavati s smrtjo. In morda je smozal, da je bil zgolj njen seialec. zakaj vso žetev je vzela ona sama. In ko je vedel, da bo kmalu požela tudi njega — držeča, ki je hotel biti več kakor človek, ker je veroval v svoje božje poslanstvo — je



čutil olajšanje ob misli na pariško pokopališče Père Lachaise, kjer sta bila kopališče Père Lachaise, kjer sta bila rod, ki se ni nikdar več popolnoma vrnil k imperialističnemu snu svojega Korzičana, mu je izpolnil željo v veličastnejši, vendar manj ganljivi obliki: pokopal ga je v Cerkvah Invalidov in obdal z galerijo kipov, ki pripoveduje-

jo o »misère et grandeur«, o bedi in veličini njegove slave.

Maurice Barrès je v svojem spisu »Déracines« posvetil celo poglavje Napoleonovemu grobu. Pripoveduje o tem, kako je mladina z alzaških tal doživljala pod svodom te kripe veličino Francije in sijaj njene slave sredi ravnodušnega političnega baranta-

Tudi brezposelni imajo svoj jubilej

V 20 letih pol milijona brezposelnih, ki so prejeli za 13 milijonov din podpor

Ljubljana, 1. januarja. Med jubileji, ki smo jih pred zaključkom preteklega leta praznovali v spomin na naše narodno osvobodjenje je bila tudi obletnica, ki ji naša javnost sicer ni posvetila pompozne pozornosti, a vendar pomni važen mejnik v zgodovini našega narodnega dejanja in nehanja.

Z novim letom 1919 je na pobudo takratne pokrajinske narodne vlade pričela



Kadar vrata tovarna v pravem pomenu besede držijo na cesti...

v Ljubljani poslovati državna posredovalnica za delo, prva ustanova te vrste v Jugoslaviji. ki je deset let pozneje z zakonom o zavarovanju delavcev dobila za svojo naslednico državno Borzo dela. Ko so ljubljanski dnevniki pred 20 leti objavili, da je posredovalnica pričela poslovati in so vabili zaposlitve željne državljanke, naj se prijavijo na njen naslov, so hkratu pripomnili, da posredovalnica začne vršiti svoje posle brezplačno, takrat pač še nihče ni pričakoval, da bo priglašanje brezposelnih in posredovanje za zaposlitev postala tako nujna potreba časa, kakor se je to zgodilo v letih gospodarske krize. Iz prvih let po vojni imamo o stvari le pomanjkljive podatke. V letu 1919 je po uradnih ugotovitvah iskalo dela v Slo-

veniji 20.536 oseb, na ponudbo pa je bila zaposlitev 16.015 delavcem vseh kategorij.

Kako relativna je funkcija Borze dela kar se tiče iskanja služb, nam najbolj nazorno izpričuje dejstvo, da je posredovalnica v prvem letu po vojni izvršila samo 6860 uspešnih posredovanj. V istem letu je podpore potrebnim brezposelnim delavcem izplačala 78.000 avstrijskih kron. Ob prvi desetletnici Jugoslavije (1928) je dela iskalo že 27.778 oseb, zaposlitev je bila po-

nja zadovoljnih meščanov Tretje republike. Napoleonov lik, to poosebljene energije in udarnosti, je preganjal iz mladih duš mehkuznost in koristiljublje. Tako je oživelo tudi zanimanje za pozabljeno literarno delo Napoleonovega vojščaka Frédérica Stendhala, ustanovitelja psihološkega romana in častilca energičnih, premočrtnih značajev, čigar »Parnska kartuzija« je bila malo pred svojo stoletnico prevedena v slovenščino.

Kdor je minula leta opazoval pariško življenje, se je mogel na več znakov prepričati, da Napoleon ni tako priljubljen, kakor bi ustrezalo veličini njegove akcije in drzne kariere. Tretja republika ne mara diktatorjev. Prav v zadnjem času, zlasti po usodnih dogodkih v septembru l. 1938, pa se oglašajo v Franciji vedno več glasov, ki kažejo od Panteona duha k Panteonu vojaške slave. Francija se začneja zavedati senčnih strani svoje zmage, ki je za dve desetletji uspavala njeno bojevitost in napolnila domišljijo naroda z lahko dosegljivimi, udobnimi in radostnimi smotri. Toda zgodovina ne stremi po udobnih pariških restoranih: njena pot je pot tragike, in kdor ne stremi kvišku, pada vedno nižje. Odtod Montherlantova sodba, da imajo Francozi življenjski ideal midinetk in moralno igralcev marijaša. Odtod poziv Bende in drugih k prevzgoji naroda v smislu energije in heroizma. Odtod kliči po vrnitvi k Barrèsu, h Clemenceauju. Tako se bodo poslej Francozi čedalje bolj zatekali tudi na Napoleonov grob, k Invalidom. Kajti narod bolj raste od slavnih vzorov in velikih sanj, morda celo tudi od velikih zmot, kakor pa od paragrafov, trgovskih računov in proforsorskih razprav.

— o.

Ob II. delu Kidričevega »Prešerna«



Franceta našega granitna dela v dveh delih nam Francé tolmači. Toda od prvega in pa do drugega poroda je marsikomu — glava osivela.

prijav (brez decembra — nadaljni podatki manjkajo), hkratu pa je Borza dela v tem letu izplačala 2.984.574 din podpor. V cellem je v teh 20 letih (všteti niso podatki za preteklo leto in december 1937) iskalo dela 470.000 ljudi, na ponudbo je bila zaposlitev 294.000 oseb, posredovanj pa je bilo v cellem sklenjenih samo 198.000. Podpora sta posredovalnica in borza izplačali brezposelnim okrog 13 1/2 milijona din.

Mož v verigah



V Lahoreu v Indiji je živel fakir, ki so ga še pred leti lahko občudovali številni tujci. Mož namreč ni bil oblečen z ničemer drugim, kakor s samimi težkimi verigami. Po veri je bil mohamedanec. Imenoval se je Sahib Alah Sah. Verniki so ga imenovali zvenčnega fakirja. Kadar se je s svojim prostovoljnim bremenom pomikal po ulici, je rožljanje privabljalo trume gledalcev. Sam si je nadel ime »Sankal Galahe«, kar pomeni: mož v verigah. Ko je bil mladenič, je začel zbirati svojo železno opravo. Dal si je prikovati vsako leto nov kos železa. Ko je umrl, je njegovo zvenče breme tehtalo 300 kg. Ta nenavadni tovor je prenašal trinajst let.

147 let v srečnem zakonu

To vam je rekord, kaj? Na pogled se zdi kar neverjeten, a vendar je resničen. Janoš Raven in njegova žena Sara sta bila 147 let poročena. Janoš in Sara sta živel v vasi Stradovi na Madžarskem. V tem kraju sta tudi umrli, ko je bilo Janošu 172 let, Sari pa 164 let.

V začetku devetnajstega stoletja se je po Dunaju razvedela novica, da živi tak starinski par na Madžarskem. Med drugimi radovedneži je celo holandski poslanik hitel pogledat oba stara zakonca in ju je dal nati kati. Slika je še danes ohranjena na Angleškem z različnimi dokumenti vred.

Janoš in Sara sta umrli skoraj isti dan leta 1825. Ob smrtni postelji je stal njun sin, ki je takrat štel 126 let, z dvema pravukoma.

Delavci čakajo...



Iz reporterjeve beležnice:

Ko sem prvič stopil pred poroto

Približno tako slučajno sem zašel med novinarje, kakor človek slučajno — brez lastne volje in brez krivde — pride na svet.

Tisti čas sem zabijal dopoldneve po predavalnicah na univerzi, popoldneve po kavarnah večere po krmah in kletah in sem prisluškoval najtežjemu hamletskemu samogovoru svojega srca. Prijatelj kam? Bi se zares poprijel medicine — v sebi sem čutil toliko gorečega poslanstva, da vsaj nekaj malega asistiram pri operaciji sveta — naj jo rajši mehman med jezikolovce, vzgojnice, naj se mar vpišem na jas? Izmed vseh predmetov me je pač najbolj zanimal človek, z njim bi se bil radovarjal vse žive dni — a po kateri stroki prav za prav pričes do njega? Ah, učenost je razsežna, razdelila so jo na tisoč predalekov, kakor štacurav svoj cimet poper in žefran, in če hočeš da bo življenje imelo vsaj nekaj okusa in duha, moraš seči v vsakega po malo.

Takrat me je sredi beleza dne prijatelj us'aval na cesti. Bil je majhen, a odločen mož, takoj po maturi je začel kariero pred mojimi lastnimi očmi je z dolgiimi koraki stopal v življenje. Dosegel je največ, kar nas je bilo mogoče letnika tožljive: bil je reporter. In bil je iskana neporešiliva moč — delal je za dva leta hkratu: pri opoldnevniku, kjer je bil stalno zaposlen, za 40 par na vrsto, pri jutrniku, kjer je zadnji čas nadomestil starejšega tovariša, sodnega poročevalca, ki se je bil nekam zapustil in zapil, pa za nič

manj kakor 50 par. Skozi vrata sodne palače je hodil vsak dan, kakor hodijo veliki, resni ljudje državnih pravdnikov, sodnikov, odvetnikov, pa njegovi tožniki in obtoženci; kadar je bil na križišču karambol, je bil med prvimi zraven zasliševal je stražnike in avtomobiliste, zapisoval je kdo ve kaj v svoji beležnici in dajal v časopis. In streži takele pet, šest tisoč vrst vsak mesec na papir, mu je bila mala stvar.

Od hudiča ves teden garam, se je pričel, da ne vem, kje se me glava drži. Poroto imam v Unionu je seja strokovnjakov za tujski promet in gradbeni minister je prišel v Ljubljano pravkar tedem, da iz njega izlečem intervju. Vidis, tu lahko primateš če si za rabo: na sodnijski stopiš za kakšno urico, pa mi napišeš šestdeset, osemdeset vrst. Ob treh mi v kavarno prineseš tokopis.

Nisem si dal dvakrat reči, saj nisem vedel, kako bi zavrgel svoj zlet čas. Vzel sem nekaj izkušnih napotkov od njega in sem s trepetajočim srcem stopil proti sodni palači. Povprašal sem pri vatarju in lubeznivo mi je pokazal na zvoni žalostni mostovž, ki je bil že stotinam tisočem samo neznanško kratka, neznanško tesna steza do robita in visile.

Odpri sem in stopil čez prag, ki je bil odmerjen pričam odvetnikom, reporterjem in arestantom. Dvorana je bila do zadnjega kotička polna občinstva — s planim pogledom sem ob vstopu ujel nekaj nosov, očala nekje, pokose brke in ne-

kaj odprtih ust — v klopi za poročevalce je sedel kolega. Ne da se reči prijazno me je sprejel pod okrilje, ljubeznivo mi je podatke iz obtožnice dal na razpolago in me vzpodbudno uvedel v stvar. Potem so se vrata odprla, najprej je prišla porota — sami tršati, krepki mošje s težkimi srebrnimi verigami čez trebue — za njimi senat. Gospodje so zalistali po papirjih, čez nekaj minut se je začela vsa reč.

O, bil je neskončno velik trenutek moje življenja, ko sem videl, kako padel človek stopil pred tribunal, da si opere vest in prevzame svoj tovor. Najprej je paznik nekekašno sejmako, ki je nekaj ljubljanskih trgovcev potegnila za nos, pri vedel čez prag Drobna, suha ženica je bila, in ko je stopila tistih nekaj korakov do težočne klopi, sem jo iznenada prepoznal; tako plaha in zaskrbljena, tako vse zgrbljena je bila, po teko čiša in snažna — p'sana ruta na glavi visoko spodrečno krilo, visoki skrbno zavezani čevlji — tako zčuda je bila podobna moji materi kakršne se spominjam iz davnih praznikov in redelj, da, beda in stiska je bila doma, skrb je vuhala čelo, a krilo je zmeom ostalo bražnje.

Po vrsti so njeni grehi prišli na dan. Lanske pomladi je bila še na sejnu v Kamniku razpela svoj šotor, potem se je vdrla v zemljo, da ji vsa policija in žandarmerija tega sveta nista mogli na sled.

Prosim, tožerka, pojasnite to reč. Tiho, v raztrganih stavih je pripovedovala, kako ji je bilo. Težki časi, kupčija je zastala, povrhu še združba v hiši — sin je s snaho potegnil zoper njo, da ji pod lastno streho ni več občanka — in nazadnje so ji v Kamniku tatovi vdrli v

skrinje in odnesli vse do zadnjega vatla.

— Pa ste prijavili vlom?

— Da, žandarji so ga vzeli na zapisnik. Potem ni vedela, kam bi. Nekje na Dolenskem ima nekaj daljnih sorodnikov, tam je ostala čez jesen in zimo, pomagala je pač, kar je bilo treba pri hiši. In nazadnje si je izposodila nekaj malega, da bi počela od kraja. Šla je na sejm, pa so jo žandarji smeli naravnost izpod šotora in odgnali v arest.

Bila je pač brezpomembna, nezanimiva zgodba in porotniki so se lenobno prekladali na svojih sedežih. Potem so bili drug za drugim poklicani gospodje trgovci, brez zadrege so stopali pred senat in naštevali svoje račune, s klobuki iz velurja in usnjenimi rokavicami v rokah. O, bila je od sile prevečena ženica, z vsemi naknami je znala od človeka izmamiti blago. O hiši je trdila, da je njena, pa se je izkazalo, da jo je pred 10 leti prepisala na sina. Ne rečem, so dejali, sejmaj je sejmaj, on mora od kraja do kraja, a če je pošten, mora le nekje imeti svoj naslov. Ona pa je bežala, ker je vedela, da ji gori za petami. Da vse je bilo kakor pribito, državnemu pravdniku skoraj ni bilo treba izgubljati besed. Senat je šel, porota je šla, potem so se vrnili gospodje in možje. Šest mesecev.

— Koliko? je jecnila.

— Šest.

Poklonila se je in paznik jo je spremil čez mostovž, na njeno mesto pa je sedel mož, čokati, neroden in težak, nekaj čez mero zaripel in obraz Kar se poklica tiče, je bil konjederec. A greh njegov, da ga ne bi utajil: sam je, takrekoč pod lastnim nadzorstvom, kršil pasji kontumac. Največja napaka je pač bila, da je čez

Prezrt jubilej!

Kako smo volili pred 90 leti

Pri volitvah za frankfurtski zbor leta 1849 je skromen slovenski državni uradnik porušil koncepcijo dunajske vlade — Abstinenca je 126 glasov vrgla na 24

Ljubljana, 1. januarja
Sredi lanske pomladi je poteklo 90 let, odkar je bila naša ožja domovina pozorišče pomembnega dogodka v naši narodni zgodovini. Dne 26. aprila leta 1848. se je na Kranjskem izvršila najprej izvolitev volilnih mož, dne 5. maja nato pa volitev sedmih okrajnih poslancev, ki naj bi deželo zastopali v frankfurtskem državnem zboru, katerega naloga je bila, idejno velike Nemčije izvesti v resnico. Na Dunaju so bili nasproti volitvam izprva precej nerazpoloženi, ker je vse kazalo, da bo za cesarja velike Nemčije oklican pruski kralj. Med avstrijskimi Nemci samimi, ki so v prebujajočih se Slovanih monarhi-je zrl največjo nevarnost svojega obstanka, pa se je od vsega početka razvila navdušena propaganda za udeležbo na frankfurtskem zboru, da sta se morala nazadnje ukloniti tudi vlada in dvor.

Po vsem Kranjskem — abstinenca

Slovenci so v tej kampanji od kraja ostali neodločeni. A ko so Čehi proglasili abstinenco, se je tudi med Slovenci začel dvigati odpor. Kakor piše direktor Narodnega muzeja dr. Josip Mal v svoji oddoljni razpravi »Ljubljane in volitve za frankfurtski državni zbor« (»Kronika slovenskih mest«, 1935. I. zvezek) — po nji povzemamo to poročilo — je bil uspeh za Slovence presenetljivo ugoden. Volilna udeležba je bila ponekod tako pčla, da so kandidati izvolitev odklonili. V Mirni na primer kmetje niso hoteli voliti. Prišli pa so na volišče, da bi preprečili vsako izvolitev. Ker je volilni komisar čakal, so ga nejevoljno pozvali, naj svoje protokole kar lepo pobere in odnese, ker v Frankfurtu ne marajo biti zastopani. Norčevali so se, da so drugod volitve komaj skovali in še to s tako mešetarijo, kakor pri kakem prav težkem volovskem barantanju. Zelo burno je bilo dne 2. maja 1848 na političnem shodu na Bledu. Tam je govoril izjavil, da bo prebivalstvo poklicalo volilne može na odgovor in jih podavilo, če poslanci ne bodo v Frankfurtu dosegli vsega tega, kar ljudje doma želijo. V Kranju je od 121 volilnih upravičencev prišlo na volišče 94. pa še ti ne vsi, da bi volili, marveč, da bi v uradnem zapisniku protestirali zoper volitve. V celem je glasovalo samo 29 ljudi iz meščanskih in tujih uradniških krogov.

Volitve v Ljubljani

V Ljubljani za volitve ni bilo preostre preprekanja. V mestu, ki je takrat štelo 19.063 duš, ni bilo za volilne može odanih niti 800 glasov. Od 126 volilnih mož pa jih je potem prišlo voliti poslanca samo 96. S 63 glasovi je bil za poslanca izvoljen Anastazij Grün, za njegovega namestnika pa trgovec Lambert Lukman. Volitve se je udeležilo samo slovenskemu življu tuje in odtujeno meščanstvo, predvsem pa z nenarodnim duhom prepojena birokracija.

To kranjsko uradništvo je kmalu potem, ko je bila odpravljena prejšnja, vsako odkrito besedo dušča cenzura, neki dopisnik v »Wiener Zeitung« ostro napadel. Samopašna politika, je pisal med drugim, ki je narode ločila, da bi jih zaslužila, ter jih nalašč puščala v nevednost, da bi jih mogla potem uporabljati kot čredo brez lastne volje za svoje nečedne namene, ni nikjer v vsej Avstriji rodila hujšega razdejavanja kakor vprav na Kranjskem. Slovensko ljudstvo so hoteli ponižati kot žival, ki hvaležno zoblje iz rok svojega gonjača. Zato pa tudi uradništvo ni bilo nikjer med ljudstvom tako osvraženo kakor tukaj, kjer je vladilo vedno pomagalo, da bi se narod ne zavedel svojega bednega položaja. Za nagrado so taki uradniki hitro napredovali in prejeli visoko dohodeče naslove, dočim so moše, ki so goreli v skrbi za blagor naroda, grdo zapostavljali. Članek je vzbudil v Ljubljani ogromno vznemirjenje, da so se ukvarjali z njim celo na seji deželne vlade.

Ban Jelačič kandidat, cesar Ferdinand namestnik

Na ukaz dunajske vlade so se 1. marca leta 1849. vršile v Ljubljani nadomestne volitve. Slovenci so vnovič odločno nastopili zoper volitve, medtem ko so ponemčeni meščanski in uradniški volilci hoteli izpolniti vladni ukaz. J. Bučar, eden najbolj vnetih agitatorjev za narodno stvar — bil je konceptni praktikant pri ilirski kameralni prokuraturi, torej državni uradnik — se je v »Laibacher Zeitung« odločno izrekel zoper vsake volitve, češ da je ministrstvo s tem razpisom izjavilo nastopilo zoper duhovno in materialno dobrobit slovenskega naroda. Ker se

je raznesla govorica, da bo 1. marca v magistratni dvorani, ki je bila določena kot volilni lokal, nastopil neki Nemec kot kandidat in kot govornik, je Bučar na dan volitev odšel v rotoposko dvorano, da govornika zavrne, če bo treba. V dvorani je našel na volilnega komisarja, ljubljanskega kresijskega glavarja, barona Mac-Neven O. Kelly-ja z njegovim pisarjem, takoj za vrati pa je bila gruča kakšnih 25 do 30 kmetičkih volilcev iz ljubljanske okolice. Bučar se je z njimi pozdravil in jih povprašal:

— Ali boste volili?
Ko mu niso dali jasnega odgovora, jim je dejal:

— Volite ali pa ne, kakor hočete: Če mislite voliti, tedaj bana Jelačiča volite za poslanca, cesarja Ferdinanda pa za namestnika.

Glavar in praktikant

Kresijski glavar Mac-Neven je opazil, da Bučar govori s kmeti. Pristopil je in mu začel lepo prigovarjati naj kmetov ne odvraca od volitev.

— Prijatelj!sko vas prosim, da to opustite, je dejal, in me ne prisilite, da posežem vmes, kakor neljubo bi mi to bilo... Saj vidite, da vaš pojav tukaj neugodno vpliva.

Opozarjal ga je na program vlade, ki je volitve razpisala, in ga opominjal, da zato lahko izgubi tudi svojo službo, če ne skuša preprečevati volitev. Med pomenkom ga je rahlo prijel za roko in ga odvedel na drugi konec dvorane. Bučar mu je izjavil, da smatra volitve za nepotrebne. Če bo kdo javno govoril, mu bo on na vsak način odgovoril. Glavar se je nato sam pomešal med kmete in na njihova vprašanja, kakšen pomen naj to glasovanje ima, jim je stereotipno odgovarjal v slovensčini:

— Saj je od ministrov prišlo, da vas imamo poklicati, to mora dobro za vas biti, če ne bi vaše ne bi bili poklicali; saj veste, da bi vas za kaj slabega ne bili poklicali: tukaj vidite pametne gospode iz Ljubljane, ti bi ne bili prišli, ako bi dobro ne bilo... Volite ktereja hočete, kteremu zaupate, volite tega gospoda (in je s prstom pokazal na Bučarja), če njemu zaupate.

Dve častni besedi

Bučar je nato nekemu mestnemu volilcu, ki se mu je približal za hrbtom, v nemščini — besede torej niso mogle biti namenjene kmetom — pripomnil, da hoče ljudje vedeti za korist in dobroto vse zadeve, kar pa je težko, ker obojega nikjer ni. Glavar Mac-Neven pa je odločno menil, da gre za volilno agitacijo. Ves razkačen se je obrnil in po nemško zaklical:

— Gospod Bučar! Da mi ne spregovorite niti besedice s kmeti, sicer vam moram odkazati prostor; tja se usedite, tam je vaše mesto in bodite mirni. Spregovorite mi le eno besedo s kmeti, pa sem jaz mož, da, jaz sem mož (in se je trkal na prsa), ki vas da iztirati ven.

Bučarja so potisnili na grešno klop ob srednji steni dvorane. A preden je sedel, je dejal:

Problemi malega človeka:

Dolgov na milijarde

Naraščajoča draginja vedno bolj upropašča malega človeka — Vedno večja zadolžitev nameščenskih slojev

Ob novem letu je čas bilanc. Dandanašnji ne sestavljajo bilanc samo bankirji in tovarnarji da ugotove dobiček in izgubo. Tudi mali človek pregleduje svoje račune in si beli glavo, kako bi razdelil dohodek, da bi več zaleglo in kdor je že dni sestavljal bilanco, je moral s krljico ugotoviti, da je življenje pri nas vedno dražje. To opažajo celo tujci, ki imajo boljše valuto. Kaj naj reče šele naš mali človek?

Porast draginje v naši državi zlasti še v naši ožji domovini beležijo tudi ustanove, ki so poklicane, da vodijo o tem evidenco, predvsem Narodna banka. Gotovo nudijo indeksi cen, ki jih vodijo razne stanovske in socialne organizacije, mnogo več gradiva za razpravo o draginji kot prečem ocialnem problemu, a tudi uradni indeks Narodne banke proži v tem pogledu zanimivo in poučno sliko.

Indeks cen, ki ga objavlja vsak mesec

— Gospod kresijski glavar, kmetom nisem niti besedice rekel in tudi ne bom z njimi govoril, tu je moja roka za to. Čim pa bi hotel kdo javno predavati, sem trdno odločen, da mu odgovorim.

Baron Mac-Neven se je kislega obraza vdal. Izjavil je, da se odpove vsakemu poučevanju ljudi o namenu volitev in o željah ministrstva. Krepko je segel Bučarju v roke in dejal:

— Torej vi mi daste častno besedo: brezčasten naj bo tisti, ki prelomi dano besedo.

... pa raji nič!

Poslej se je baron Mac-Neven omejeval na to, da je kmetom, če so ga — neodločeni, kaj bi storili — vpraševali, odvrčal na kratko, da morejo voliti ali pa se glasovanje vzdreti. Kmetje pa s takšnimi pojasnili očitno niso bili zadovoljni. Zato je eden izmed njih stopil iz gruč in vprašal proti volilni mizi:

— Tako, kaj je zdaj vaša misel?

Kresijski glavar se je menda ustrašil, da je to poziv Bučarju, naj kmetom pojasni slovensko stališče. Hitro je zato vprašal, kdo govori, potem pa se obregnil ob vpraševalca:

— Vi nimate za une govoriti, bo že vsaki zase govoril.

Edin mora za vse, vsi ne morejo naenkrat govoriti, ga je zavrnil kmet.

Baron Mac-Neven pa nazaj:

— Vi nimate tukaj govoriti.

Govornik, ki je ostal brez pojasnila, je užaljen odvrnil:

— Če pa ne smemo govoriti, pa raji nič!

Od 126 glasov na 24

V nekaj minutah so kmetje zapustili volilni lokal. Le trije od njih so ostali v dvorani in Bučar je sodelil o njih, da zanje veljajo pesnikove besede: »napol so jih privlekli, napol pa tje so sami omahnili. Trojice kmetov se je pridružilo še 21 ljubljanskih volilcev.

Zaradi tako klavnega uspeha se je kresijski glavar baron Mac-Neven takoj naslednji dan opravičil pri predsedstvu deže ne vlade. V svojem opravičilu je obtožil praktikanta Bučarja, češ, da je s svojim vplivom med podeželskim ljudstvom dosegel, da kmetje niso volili. Bučar je očitno slutil o glavarjevi ovadbi in se je v posebni vlogi obrnil na notranje ministrstvo, da paralizira njen učinek. Svoj opis volitev je zaključil z obtožbo, da je baron Mac-Neven, grožec z nasilnimi sredstvi, kruto kršil svobodo govora v trenutku prevažnega javnega akta, ko je šlo za odločitev o vitalnem političnem vprašanju.

Zgodovinski razvoj je Bučarjevo afero postal ad acta, preden je padla kaka formalna odločitev. Ko je namreč frankfurtski parlament v zgodnji pomladi leta 1849 z večino glasov sklenil ponuditi dedno cesarsko krono nove Nemčije pruskemu kralju, je Avstrija odgnala sodelovanje. Ko so odpadle politične inkriminacije, je nad Bučarjevo glavo obvisel samo še majhen Damoklejev meč; preiskava o njegovi marljivosti v službi.

Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, dočim je porast cen v drugih mestih nekoliko počasnejši.

Poleg mesečnih poročil izdaja Narodna banka tudi četrtletni pregled o stanju gospodarstva in gibanju cen. V poročilu za tretje četrtletje 1938 ugotavlja Narodna banka, da je indeks cen na debelo poskočil v tem tromesečju za 1,9 odstotka, v prvih desetih mesecih 1938 pa skupno za 7,8 odstotka nasproti lanskemu letu. Indeks cen na drobno pa je v tretjem tromesečju poskočil za 10,6 odstotka, v prvih desetih mesecih 1938 pa za 12,1 odstotka. Tak razvoj cen pripisuje Narodna banka razvoju našega gospodarstva. Ob koncu leta torej lahko rečemo da so cene na drobno v preteklem letu porasle za dobrih 12 do 15 odstotkov.

Vzroki te draginje niso dovolj proučeni. Po zagotavljanju gospodarskih strokovnjakov je porast cen pri nas posledica dejstva, da se cene pri nas z izvozom nivelirajo s cenami v drugih državah, kjer pa so dohodki malega človeka malo drugačni kakor pri nas. Mislijo tudi, da je na cene vplivala splošna psihoza preteklega leta, ki je bilo polno razburiljivih dogodkov. Na eni strani je ostal še strah pred nevarnostjo vojne, ki je grozila septembra, na drugi strani pa se zopet pojavljala težnja po velikem dobičku in izkoriščanju prilik. So pa seveda tudi še mnogi drugi, drobni in skoraj neopazni razlogi, ki vplivajo na cene. Ni brez osnove trditve gospodarstvenikov, da jim je v danih razmerah skoraj popolnoma onemogočena vsaka zanesljiva kalkulacija cen. Nikdar ne vedo točno, ali bo kupec tudi vse plačal, kakšne takse in doklade bodo morali še naknadno plačati in ali ne bo prišel še kak drugi nepredviden izdatek.

Spričo tega in takega položaja mali človek vedno bolj leze v dolgove. V zadnjih mesecih so uradniške menice pri denarnih zavodih in zadolžitve stalnih nameščencev pri trgovcih, ki dajejo blago na up in na obroke, silno porasle. Računajo, da so samo državni uradniki zadolženi za par milijard v Ljubljani, trdijo da imajo stalni nameščenci okrog 10 milijonov dolgov. Če

NOVO LETO BREZ SNEGA IN MRAZA?

Na to vprašanje bi človek brez pomisljanja odgovoril: ne! Saj že koledar govori za to, da je to čas najhujše zime in vse pravilice o božični noči govorijo o mrazu, snegu in ledu. V resnici pa ni tako. O em priča tudi stari ljudski pregovor: božič na trati, velika noč za pečjo, kar pomeni, da božič brez snega in mraza obeta »krasno pomlad«.

Praska vremenska postaja, ena najstarejših v Evropi, ki beleži vremenske pojave in spremembe že od leta 1775. dalje, je o tem objavila zelo zanimivo statistiko, ki priča, da je bil božič v zadnjih 163 letih samo 30 krat res v snegu. Mnogo bolj pogosti so božični prazniki s toplim jutranjim vremenom. V razdobju 163 let je bilo 78 božičnih in novoletnih praznikov skoraj brez snega, o mrazu pa niti sledu. 18 krat je bilo v tem času za božič pravo jesensko vreme s temperaturami nad

Podobe brez slik



osrješkem narodnem gledališču je pred dnevi preredil prvak ljubljanske opere g. Robert Primožič mladinski koncert izbranih opernih arij in pesni. Ker pa je bil ob sk. te mladinske prireditve tako poraženo »številene, jo je moral g. Primožič v zadnem hipu odgovoriti. Popolno pomanjkanje zanimanja za resne umetniške prireditve pri mladini je vsekakor vsega obžalovanja vredno. Docela na mestu je priporočilo, ki ga je spričo tega dal g. Primožič osrješki »Hrvatski list«, češ, naj prihodnje prireditve na gledališkem odru kak boksarski dvoboj, nogometno tekmo ali čarovniško produkcijo, pa bo gledališče nabito polno — mladine....

ne vsakdanjih neobhodnih potrebščin naraščajo, plače pa so se zadnja leta stalno zmanjševale in tako ni upanja da bi se mali človek rešil dolgov. Nujno je zato potrebno, da se ta problem, ki vodi v gospodarsko propast najširših slojev začne reševati pri korenini, to je pri plačah,

12 stopinj nad ničlo. Le 12 krat so bili res pravi zimski prazniki z obilico snega in temperaturami od 15 do 24 stopinj pod ničlo. Statistika tudi kaže, da je mraz, ki je nastal pred božičem, za praznike po navadi popustil in pritisnil spet šele za novo leto. Zadnji pravi božič s snegom in ledom, kakor se spodobi za ta zimski praznik, je bil leta 1923. Takrat je bilo blizu četrta metra snega in mraza okoli 10 stopinj pod ničlo. Hud mraz je bil za božič leta 1928 a že naslednjega dne se je temperatura dvignila na +7 stopinj, snega pa ni bilo skoraj nič. Za novo leto pa se je tega leta vreme naglo spremenilo in januarja je zavladala prava sibirski zima, kakršne od takrat ni več bilo.

Letos smo imeli nekaj sličnega. Za božič je mraz nekoliko popustil, po praznikih pa znova pritisnil in kdo ve, kaj nam prinese januar.

Pet minut vzgoje:

Dajte mladini oddiha in zraka na snegu

Božične počitnice so podaljšali do 9. januarja. Le pogledjte male šolarčke, kako se vseste le novice. Privlačimo jim veselje saj mladina nikoli nima dovolj prostosti. Čudno je le, da so za marsikatero počitnice vse prej, kakor kar bi morale biti: čas počitka po šolskem delu. Na mizo mora položiti zvezke in izvrševati domače naloge. Učitelj ali profesor, ki je čez počitnice naložil mladini naloge, je gotovo pozabil na smoter počitnic. Mora mu reči, da je slab pedagog. Toda zdaj pač nič ne pomaga: naloge so jim dali in izvršiti jih je treba.

Sreča! pa sem oče, ki se je podaljšanja počitnic razvešal na prav poseben način. »Hac, je dejal, zdaj bo pa šola doma! Pošteno se mora pripraviti!« Njegov sin ni slab dijak, toda oče bi rad, da bi bil odličnejši ali vsaj prav dober. To je gotovo zgrešeno čestitilepje, ki bi se udeležilo prej ali slej mashevati. Kdor ima še take naklepe, naj jih še za »asa opusti«.

Drugače je seveda pri tistih, ki so se v šoli pred božičem slabo izkazali. Nč ne bo škodovalo, če se bodo malo učili. Zadržaj pa je nekdo takal inštruktorja, ki bi naj imel z otrokom dve uri na dan in mu še dal domačih nalog. Tako početje je žalostno. Otroci se mora tudi spočiti. Zato tudi »slabim« dijakom dajte vsaj nekaj dni popolne svobode, pa tudi sicer jih ne obremenjujte preveč. Uro, dve učenja je dovolj. Kakšen misel pa naj bi imele počitnice, v katerih bi moral prav toliko delati kakor v šolskem času? V počitnicah pa je ura učenja za otroka hujša kakor v šolskem času tri.

Mestnemu otroku je prinesel božič veliko veselje: sleg. Zdal se človeku kar smilijo otroci, ki jih iz te ali druge bojazni držijo doma. Otroci mora tudi poznati in zrak. Pustite ga v sneg, da se razigra! Za mladino ni bolj zdravega in veselejšega športa kot je smučanje, sankanje, drsanje. Komur le srečstva dopuščajo, naj te športe čim bolj svojim otrokom. Bojazni nekaterih mamc, da se bo otroku kaj zgodilo, ni prav nič na mestu. Seveda se tu pa tam primeri tudi kaka nezgoda, toda ta itak povsod preži in še najbolj v sobah. Tu bleszen ogleda mlado bitje, ki za svoj razvoj potrebuje več zraka!

Na štetanovo je v stanovanju pod memoj bilo pod večer mnogo hrupa. In veste zakaj? Bilo je že polnoč, ko se je fant vrnil s smučanja in starši so ga oštevili, da je odneval o sten. Ko bi imeli malo razumevanja, bi se ne mogli razburjati. Vsaka minuta je za mladega smučarja dragocena in težko se loči od »dilec« snega in tovaršije. Tako se je ta fant smučal na Rožniku prav do teme. Ne razumem, zakaj bi mu starši tega ne mogli dovoliti? Pa še razburjajo se! Ali ste že kdaj doživeli, da tako razburjanje in razgrajanje res trajno pomaga? Prav gotovo ne. Tak postopek rodi le nezdrav odpor. Vse drugače bi bilo s pametnim in treznim pomenkom, ko bi sično tehtali vse za in proti: trezne starše bi bil fant prepričal, da njegovo početje ni bilo tako hudod. Če je objubil, da pride prej, potem seveda ni prav storil. To bi uvidel, če pa

krčis nanj, doume s svojimi možgani samo eno: da mu nečeš dobrega! In ne boš ga mogel preprečiti, da je nasprotno res.

Ste že gledali otroke, kako radi bredejo po snegu? Potem pa pridejo domov z mokrimi nogavicami. Takrat starši uporabljajo ves register svoje »dobre vzgoje« od pridiganja do šibe. Neka mati je storila drugače. Ko je otrok prišel z mokrimi nogavicami domov, mu je dala druge, da se preobuje, mokre pa mu je velela oprati in razobesiti. Ko sem se čudil, je odgovorila: »Mar mi nismo brekli po snegu, ko smo bili v teh letih? Naj sam popravi, kar je zagrešil, gotovo bo bolj pazil drugič, saj veste da pranje nogavic ni prav prijetno!« — Zdi se, da se ta mati ne moti.

Pustimo torej mladini, da se v počitnicah spočije od šolskega dela, da se naučijo zraka in da se razvija v snegu. To bo koristno za njeno zdravje in dobro voljo, po počitnicah se bo sveža vrnila k šolskemu delu.

Nagrobni napis

V Parizu na montmartrskem pokopališču imajo nagrobni kamen z naslednjimi napisi:

»Tu počiva Katarina, prva žena Jeana Milerja.«
»Tu počiva Marija, druga žena Jeana Milerja.«
»Tu počiva Ana, tretja žena Jeana Milerja.«
»Tu počiva Magdalena, četrta žena Jeana Milerja.«
In čisto spodaj je napisano z majhnimi črkami:

»Tudi končno počiva v miru Jean Miler.«

Prehudo

Izak Samuelovič iz Tarnopola je zmerom redno plačeval davke, čeprav niso bili majhni.

Letos so mu jih odmerili 50.000 zlotov. Izak jih je točno plačal. To se je pa zadelo gospodom na davkariji sumljivo.

»Mož mora imeti več, kakor mislimo, je dejal eden izmed njih. »Naračunajmo mu še 50.000 zlotov!«

In res je dobil Izak nov davčni poziv. Čez tri dni so imeli na davkariji že denar. »Sumljivo,« je dejal spet isti uradnik. »Možak mora biti težak milijonar. Še kaj več mu bo treba naračunati!«

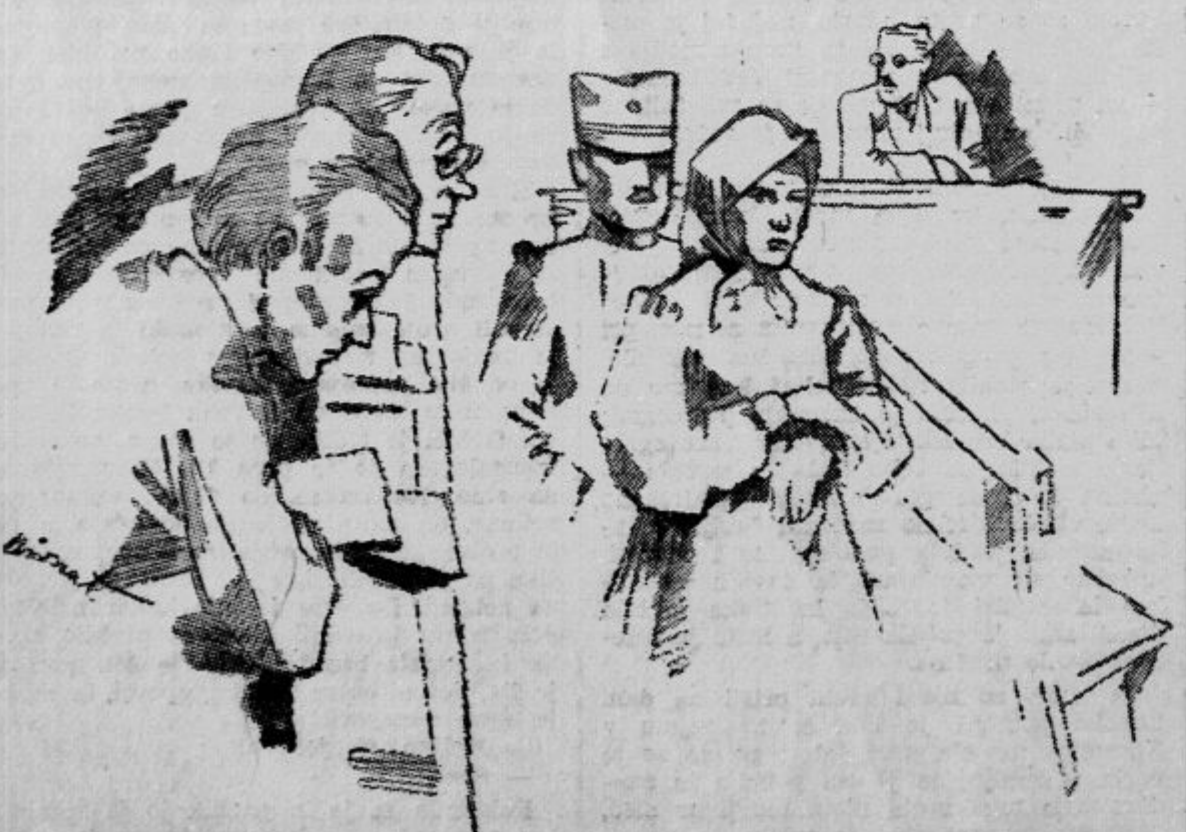
In Izak je drugi dan dobil spet davčni poziv za 100.000 zlotov.

Ko pa je čez kakšen mesec davkarija zahtevala spet 100.000 zlotov, je prišel Izak sam v urad in privlekel s seboj velik zaboj.

V njem je bil stroj za ponarejanje bankovcev.

»Tu ga imate,« je rekel. »Pri vas imate dovolj ljudi, pa si denar tiskajte sami! Jaz vam ga ne morem dovolj hitro!

Spominjajte se v mrzli zimi malih pevcev!



mero ljubil dobre svete; preveč ga je težalo, kadar je hodil po samotnih hribovskih vaseh, da pogleda ali so znamenje v redu, ali so torbe na gobcu, ali so priklenjeni pa. In ker je mrzil dolgotrajne ur-

dne opravke, je zadevo mnogokrat urejal sam. Če je zaletel takole na scene brez vsega na cesti, mu delo na kraj pameti ni prišlo, da bi bil delaj zapisnik. Pobral ga je lepo in ga popeljal na vas, vprašal

je od hiše do hiše, dljavo bi bilo, polskal gospodarja in kasiral denar. O, kontumac pa kuje torbe na cesti, to je bila radost njegovega srca. Pa se hujše reči so prišle na dan: kadar je potekel čas in so psi spet svobodno lahko tekali okrog, si je on, konjederec, sam izmislil kontumac in bil je neizprosno, kar se tiče takih.

Ko je nazadnje spregovoril državni pravdnik, je šio od vraga zares. Gospod je porotniki, je dejal, tu imate človeka pred sabo, ki je sicer majhen v svojem poslanstvu — konjederec je pač — med ljudstvom pa je vendar važna oseba. V nešteti zadevah ki so malo pomembne na prvi pogled, a utegnejo biti težke in usodne, če aneše tako, je konjederec pred očmi prebivalstva takorekoč nosilec reda in oblasti, in kadar on greši, se prepromptu človeku zdi, da je grešila država. Zato se gospodje porotniki, zavedaje trenutka in recite odločno besedo, ki bo za doigo skaltla veselje te sorte ljudem.

Da vse je bilo sama čista rečnica, niti za las ni bila nčbena beseda odveč. Sedel sem na svojem mestu, pisal sem, pisal, v duši pa sta mi rasla slab in nemir. Najbrž sem zgrešil pravi dan, sem si dejal, pa nisem nalezl na pravega, velikega razbojnika, neznani mi je ostal tisti, ki je svetlo prizadejal zvrhano mero gorja.

Senat je šel, porota je šla. Osem mesecev.

Potem sem sedel v kavarno in sem napisal svojih prvih šestdeset vrst.

L. Mrzel

Desetletnica rekordne vožnje

105 km z osebnim, delno posebnim vlakom, sanmi in avtobusom v 24 urah iz Ljubljane v Savinjsko dolino

105 km z osebnim, delno posebnim vlakom, sanmi in avtobusom v 24 urah.

Mimo drugih obletnic in jubilejev praznujemo letos s prav dostojnim mrazom tudi desetletnico hude zime ob izmenjavi let 1928/29. Spodobno in koristno je zato, da ji posvetimo nekaj spominov s prošnjo, da nam tokrat priznate in ne skuša v zdajšnjem hlastanju za rekordi tudi ona toliči svoj lastni rekord na bednih zemljah.

Tista usodna zima 1928/29 se je pričela na las tako kakor letošnja. Za uverturo lepa, topla jesen. Ko na povelje jo je zametala tik pred božičem zima z obilico snega v radost otrokom in takrat še bolj redkim dilčarjem, toda v hudo skrb družinski očetom in strah železničarjem, ki pravijo periodi mraza in povečanega dela o praznikih: trinajsta plača. Mnogo so že pobrali tem trpinom razni pozemski in nebeski režimi, najdragocenejše so jim vendar pustili — humor, to najlepšo lastnost naših čestilcev patrona sv. Ilije, ki se je peljal prvi z gorečim vozom (mi bi rekli slovensko: vlakom) v nebesa.



Na starega leta zvečer je zlezla za polhograjske hribe z jasne neba velikanska obla, vsa krvava, kakor da so jo za slovo pravkar dali iz kože. Komaj je ugasnila večerna zarja, se je že zibal na jekleno sivem nebu prvi krajec, koketirajoč z mežikajočimi zvezdami. Vsakdo je vedel eno: v teh svetlih nočeh gre mraz po kosteh. In zares je vsaka nadaljna noč potiskala živo srebro niže, dokler niso pela kolesa ob mojem oknu cvilečih voz štirikrat črtani e.

»Trideset stopinj!« je komaj spravil iz sebe deseter železničar, ki je prišel iz nočne službe. Stanoval sem pri njem v kuhinji. Dokler smo imeli polno drvarnico premoga smo kurili večni ogenj v štedilniku barake in ugibali, kdaj neki bo konec te najnovejše egiptovske nadloge. Kakor sneg v hudi odjugi je kopnel premog v drvarnici, pa je sklenila gospodinja: »Od danes bomo kurili le še za kuhinjo!« Priljubljeni je pričelo namreč premoga celo za vlake in so ti sicer pravi ustrezilivi čebini, kakor imenujem po svoji prodajalci kuriva, zaprli telefon kar pred nosom s kratkim opravičilom: »Zal, vse razprodano!«

Gostilne in kavarne so bile tiste tedne kakor o prvem. Nikomur se ni hotelo domov. Ko nas je za raztepla neumljena policijska ura, ki bo prav gotovo preživela še sam sodnji dan, pa smo stekli vsak na svoj konec mesta. Bržeč kakor poklicni hemerodromos po Pokopalski ulici, na čije koncu je prezeblala naša baraka, sem blagovolil v srcu mrlice onkraj zidu, ki jim je kanila že poslednja kapljica od jomus. Kakor tista gospoška štalica, ki sem jo videl v zorni mladosti v jaslicah našega bogatega trgovca, so bile vsake večer vse stene moje kuhinje obložene z lesketajočim se ivjem. Pravičnino občutje pa me je takoj minilo, ko sem legel v mrzlo posteljo. Potegnil sem odejo čez glavo, zaspal sem pa šele, ko sem z lastno sapo segrel ta svoj breg.

Kakor da je prikoval nemarni kovač jug na svojo hruško, mi ni in ni hotel mraz odjenjati. Po treh tednih prezeblanja pa sem se spomnil kakor tisti izgubljeni sin:

»Z lastnim dihom si grejem v tujni ležišče, v očetovi hiši pa stoji naša prijazna zelena peč in čaka, kdaj se povrnem na njen topli hrbet.«

Se tisto uro sem pospravil najnujnejše v kovčeg in hajd na postajo. Lahko pišem se danes: »Ob osmih odpujem, pričakuj me ob enajstih v Šempetru.« Tedaj pa so vozili vlaki brez vožnih redov. Kakor da je revolucija v deželi.

»Kdaj pa pojde štajerc?« sem vprašal pri blaginji.

»Ko se vas kaj nabere,« je bil odgovor, tako čuden, da bi ga danes tista gospodinja prav gotovo zatajila.

Zares pa je bilo tako, da so vlaki prihajali z rekordnimi zamudami. Nič več jih niso pisali na črno desko in so odgovarjali opoldne vratarji, da je prišel prednočni beograjec, malo pred njim pa snočni štajerc. Ljudje so se kar bali potovanja in se je le s težavo nateplo za tistega štajerca, ki je odpeljal kmalu po dvanajstih toliko potnikov, da smo ob dveh odrinili z osmimi vagoni.

Do Kresnice je šlo prav srečno in že sem si na tistem čestital, da se bom čez tri ure ogrel na svoj rodní peti.

»Kaj pa tako dolgo stoji?« se je oglašil moj sosed, ki se je vozil od operacije ves mršav in zasinel v obraz, kakor da gre iz mrtvašnice na dopust.

»Pričaje se je menda nabralo,« sem ga tolažil Minevale so minute, minilo je četrto ure. Tedaj so se pa že krepkeje oglašali nestrpnosti:

»Kakor da smo mi zaradi vlaka...«

»So pa že spet zapregli polja...«

»Kronskega penzionista so pa dali za kočijaža!«

Kakor v levjo jamo je padel sprevodnik po polurnem postanku. Vik in krik na njega od vseh strani. Dobrodušen mož pa je dvignil roko kakor govnar na razburkanem shodu:

»Ekspresa za Beograd čakamo, da ga pustimo naprej.«

Množica se je pomirila. Ko pa le ni hotel privoziiti mimo, so spet pričele deževati pikre opazke na tiste srečnike, ki se vozijo s ekspresom. Ženski nasproti mene je prekipelo:

»Se na onem svetu bo menda moral siromak čakati, da odpremi bogatine pred njim v večno veselje.«

»Saj ti pojdejo vsi k Luciferju na kvar-tir, tam boste se radi počakali, da pridete na vrsto,« je podražil star gospod gorečo proletarko. Ves vagon je bušil in smeh, čeprav je bil v srcu proti protežiranemu ekspresu. Med zabavljanjem sta minili dve uri in res je prihrumel mimo ekspresni vlak, ves v ledenih svečah, kakor da je prispel s polarne vožnje, ne pa s solnčnega juga.

»Hvala bogu!« so se složili vsi potniki, ko se je končno naš vlak le poslovil od sicer prav prijaznih Kresnic. Po daljših in krajših postankih in počasni vožnji, da bi ne sprožil plazov v soteski, smo privozili okoli sedmih v Trbovlje. Tu se je spet zataknilo: stroj se je zalagal s premo-gom. Minila je ura, dve, toda nihče se ni več ugovarjal. Pa nekdo se je le oglašil iz zakajenega kota:

»Sedaj bi ga pa že vendar lahko nakr-mili.«

»Pustite ga, naj se pošteno naje, bo pa potem bolje vozil!« ga je spet ugnal tisti šaljivec v kotu. Ljudje so bili že tako

svet, mnogi pa niso imeli več pare v žepu, ker niso bili pripravljeni na takšno potovanje. Ti so ostali v vagonu in dremali, kolikor jim ni motil spanca otrok v kotu, ki je brez pardona zahteval svojo večerjo.

Tam v gostilni se je kljub pozni uri razvila prava narodna veselica s plesom. Pri peti so se zbrali železničarji in pre-htavali položaj. Še danes vidim stasi-tega strojevodjo z jeklenosivimi očmi, ki je pil šlice brinovca:

»Človek bi nič ne rekel, toda vse, kar je prav. Štirinasedeset ur stojim že nepretrgoma na stroju: pa še pazi na kretnice, plazove in hudit veči na kaj še!«

Vsi smo utihnili in gledali s spoštovan-jem moža, ki je vozil usodo nas vseh. Kar so zmogli tisto zimo naši železničarji, že gre preko vsake zmogljivosti. — Zda-nci se je pojavil na pragu sprevodnik:

»Plaz za Laškimi je tako obsežen, da ga ne bo mogoče v dveh dneh odkopati, zato se vrne vlak nazaj v Ljubljano.«

Prej vesela množica je v zvalovila in so se čuli iz vseh strani klici in viki.

»Kaj naj počnem v Ljubljani? Saj mo-ramo vendar domov. Kaj bo z mojo kup-čijo...?«

»Vožnja nazaj je zastoj!« je še prevpil množico sprevodnik. »Vsi nazaj v vagon! Oidimo tako!«

Večina potnikov je hrupno odhajala iz gostilne, nekaj nas je pa ostalo okrog pe-ctorice Laščanov, ki jim ni kazalo nazaj. Komaj je odpihal naš vlak nazaj proti Ljubljani, že smo tudi mi poslali depu-tacijo k načelniku postaje z zahtevom, da nas dostavi v Laško, ker je proga do tja prosta. mi pa imamo vožnjo plačano. Po dolgih konferencah z laškimi tovarišem je res prispela iz Laškega po nas stara ran-zirna lokomotiva z dvema vagonoma: osebnim drugega razreda in živinskim. Urnejši smo se zgnatili v prvega, ostali v drugega. V temi smo privozili ob štirih zjutraj v Laško, kjer smo zjutraj najeli velike sani in se odpeljali, kakor da gre-mo k vojakom v Celje. Preko hudih za-metov smo morali mestoma tiskati sani, da smo mogli naprej.

Poldan je zvonilo pri Sv. Miklavžu. ko smo zavili čez kapucinski most v Celje. Na postaji pa je že stal moj ljubljav-sin, pred njim sprevodnik Jože in nas vabil kakor v cirкус:

»Le noter, le noter! Takoj odpeljemo. Pri nas pa gre vse ko po žnoric.«

Kar verjeti nisem mogel, pa je bilo le res, da sem stopil čez pol ure že na udob-ni Jugovčev avtobus, ki me je postavil po 24 urah potovanja pred domača vrata. Od Ojstrice doli pa je vel jug.

Janko Kač

Velika večina je poslušala njegov na-

ubiti od počasne vožnje, da se ni kar nihče zmedel za to njegovo opazko.

Ob desetih smo se poslovili od črnih Tr-bovelj in dospeli ob enajstih v Zidani most. Vsi smo se čudili, ko so pričeli že čez pol ure priganjati železničarji krepčujoče se potnike k odhodu. Še pred pol-nočjo smo dospeli do Rimskih toplic. Tam smo iz hlastnih besed in naglih korakov železničarjev brž sklenili, da spet nekaj ni v redu. V naši domnevi nas je potrdil sprevodnik, ki je šel skozí vse vagon-e:

»Lahko vsi izstopite in greste v hotel k Stari pošti. Onkraj Laškega je plaz zasul progo in ne vemo, kdaj bo prosta.«

Velika večina je poslušala njegov na-

Koruza mistra Pfistra

Siromak, ki se je zagrizel v koruzno zrno, in postal milijonar

Zgodba o kmetu Lestru Pfistru iz El Pasa v državi Illinois se zdi človeku kakor pravljica. Še pred šestimi leti je bil Pfister najsiromašnejši človek daleč naokrog. V raztrganem jopiču iz ovčje kože je hodil okrog, luknje v podplatih je spro-ti masil z lepenko. Z največjo težavo je sicer bel za svoje in za življenje svoje žene in šestih otrok. V dolgovih je bil do vratu in nihče razen njega samega ni verjel, da jih bo kdaj utegnil poravnati. Še manj bi kajpak komu utegnilo priti na misel, da se bo bosopetec v nekaj letih prele-vil v večkratnega milijonarja.

Lester Pfister je bil eden izmed tistih pridelovalcev koruze v žitnici Amerike, ki bi utegnili — ob dovolj ugodnem vreme-nu — kakšnih 2000 dolarjev izbiti iz svo-je letina. A na žalost je bil Pfisterov pride-lek celo vrsto let neskončno daleč pod tem pravičnim zneskom. Leta 1929 je na priliko prinesel domov vsega skupaj štiri storže koruze, ki so bili za rabo, vse drugo je bilo tako klaverno, da je pustil kar na polju. Vsa beda, a kakor se je po-zneje izkazalo, tudi vsa Pfistrova sreča se je začela leta 1925. začela z razgovo-rom, ki ga je imel Pfister z nekim člove-kom o znanstvenih osnovah pridelovanja koruze. V Pfistra se je začela misel, da bi teo-rijo prevedel v prakso in da bi iz svo-je farne napravil nekakšno poizkusno po-stajo, da dvigne koruzo do najvišje kvali-tete, ki bi bila mogoča, potem bi jo gojil v tolikšnih množinah, da bi pozneje nekoč do kraja izpodrinil običajno koruzo.

Pfister je začel v skromnem obsegu. Orobkal je zrna 388 koruznih storžev in jih posadil vzdolž žive meje, da bi pred sosedi zakrli svoj eksperiment. Ko so po-gledali stebelca, je vršičke opremil s pa-pirnimi tuljci, v katere se je lovil cvetni prah. S tem plodom je potem oplajal stor-že drugih rastlin, njihove prašnike pa je porezal, da bi ne mogli oplajati sosedne koruze. S tem početjem je Pfister de-cejel najprej dolgo vrsto povsem pobahle-rih rastlin. Ko je pobiral svoj pridelek je opazil, da je seme 388 storžev dalo samo 115 novih, ki so bila vporabna za prihod-njo setev.

A Pfistra ni oplašil neuspeh, temveč je nadaljeval poizkuse leto za leto. Jeseni 1929 so mu od zrn njegovih 388 storžev, s katerimi je bil začel leta 1925 ostali sa-mo še štirje storži. Z zrn teh štirih stor-žev, ki jih je dosegel v petih letih, je začel križati druge vrste. Zda je zasadi-l v treh vrstah: na sredi plodove svojih eksperimentov, na obeh vnanjih straneh pa tuja zrna. Kakor hitro je pogledal svet, je v srednji vrsti porezal vse pestice. Ta-ko je prašne cvete v srednji vrsti napra-vil za oplajalce obeh vnanjih.

Bilo je izredno suho leto, a Pfister ni namakal svojega polja. Njemu je bilo sa-mo do rastlin, ki bodo brez tuje pomoči kljubovale vplivom vremena. Kar je slabo, naj le propade — samo kar je močnega, državega, naj obvelja. Uspeh tega prvega križanja je bil uvaževanja vreden. Storži so bili nabiti do vrha. A Pfister se zme-ro-m ni bil zadovoljen. Za naslednje leto — bilo je 1931 — je naročil semenje od dr-žavnih preizkuševalnic, da z njimi križa svoje rastline.

Zda je se počasi začela pot vzpenjati navzgor. Ker pa je ves čas posvečal po-

izkusom, je Pfister pošteno zanemaril ostali del svoje farne. Sosedje so videli v njem oboroženo človeka. Smejali so se mu a najbolj so se posmihali njegovi ma-njli, obešali papirnate tuljce na koruzna stebila. Ko mu je zmanjkalo denarja, je po-da poslednji rep iz hleva samo, da je lahko naaaleval Vsega skupaj je napra-vil kakšnih 100.000 tuljcev in je napravil okrog 50.000 oploditvev z roko.

Ni mu bilo mar, posmeha sosedov, ni »vrge puške v koruzo«. Letina 1933. mu je prinesla 225 mernikov najboljšega, naj-debelejšega zrna, kar ga je kdaj videla Amerika. In potem je šlo naglih korakov navzgor. Drugi farmarji so se mu ponu-dili, da bodo sejali samo še njegovo koru-zo in mu od pridelka odstopali delež. Že 1935 je Pfister kasiral 35.000 dolarjev za svoje seme. Danes je lastnik 580 oralo-vo obsežne farne brez tola, zraven pa si je najel še novih 800 oralo-vo zemlje. Pfistro-va koruza si je kmalu utrla pot tudi pre-ko meja države Illinois. V svoji ožji do-movini in državah Iowa, Indiana in Ohio je Pfistrova koruza ocvetovala v celem dva miliona oralo-vo zemlje. Prihodnje leto bo Pfistrova koruza prinesla ameriškim kme-tovalcem 10 milijonov dolarjev več dohod-ka, kakor če bi bili ostali pri starem.

Za v ponev in lonec

Kaj bi kuhala?

S tem vprašanjem si vsako jutro bell glavo skoro steherna gospodinja. Vprašu-je moža in otroke da je včasih že kar ne-rodno Kuhaj, kar hočeš! se navadno gla-si odgovor, a ti uboga reva, premišljuje in se trudi, da bo vsem prav in da pri ko-ri ne bo kislih obrazov. Ponedeljsko »Ju-tro« bi rado našim gospodinjam pomagalo iz te vsakdanje zadrege in bomo zato spro-ti objavljali jedilne sestavke za vsak de-den. To ali ono bo morda le prav prišlo in sestava vsakdanjega kuharskega progra-ma bo — upamo — vsaj nekoliko olajša-na.

Veseljilo nas bo, če bomo iz vrst naših gospodinj v tem pogledu prejeli kakš-ve pobude. Evo našega nasveta za nekaj obedov:

Ponedeljek: krompirjeva juha, praženec a solato ali telečja obara z ajdovimi žganci palačinke;

Torek: goveja juha z žličniki, pražen krompir s kislo repo ali grahova tu-ha in telečji fricando s krompirjevo polento;

Sreda: prežganka s kruhom, žemljevi cmo-ki s kislim zeljem ali krompirjeva ju-ha in dunajski zrezci z mešano sola-to;

Četrtek: golaš s cmoki ali goveja juha z rezanci, krompirjev pire s špinaci;

Petek: fižolova juha, goveji zrezek s fiž-olovo solato ali (praznik): zelenjadna juha, perutnina z mešano solato in kompotom;

Sobota: žličniki a solato ali pečenice s ki-slim zeljem ali sseklijano meso s krompirjevo solato, praženec;

Nedelja: zelenjadna juha, pečenka s pra-ženim krompirjem in solato ali grah-ova juha, nadevana telečja prsa, mešana solata, kompot, torta.



Kako kuhajo Eskimi

Zadnje ekspedicije na severni tečaj so nam odkrile tudi marsikaj zanimivega o življenju Eskimov. Doselej smo vedeli prav za prav zelo malo o navadah tega najse-vernejšega naroda. Zda pa vemo celo o eskimski kuhinji to in ono. Toda mislim, da boste težko, težko poizkusile katerega izmed njih receptov.

Do nedavna smo vsi mislili, da je ribja mast (ribje olje) glavna hrana Eskimov. Sicer je res, da Eskimi najrajši pijejo ribje olje (nam se že želedec obrača, če le pomislimo nanj!), toda ne pijejo ga

vsak dan, še zategadelj ne, ker je drago. Slavní Nansen je imel eskimsko žensko za postrežnico in ta se je vsak večer, ko je nalivala svetilke z ribjim oljem, križala nad njegovo potratnostjo, da sveti s tako dragim gorivom. Večino olja je vtila vsak večer namesto v svetilko v svoje grlo.

Beseda Eskimo pomeni prav za prav »tistega, ki surovo je«. Res je kuharska umetnost pri Eskimih na najnižji stopnji. In to surovo hrano pripravljajo tako straš-no, da se vsak Evropec z gnusom odvrča od nje.

Na mizo postavljajo navadno to, kar ustreljijo ali ulovijo v morju. Kraji sever-nega tečaja nimajo prav za prav nobene zelenjave; zato je prav zelenjava poseb-na poslastica Eskimov. Dokler traja krat-ko polarno poletje, zbirajo ženske vse, kar je zelenega. To »solato«, pomešano z mas-to severnega jelena, prinesejo na mizo potem, ko jo je kuharica pošteno — pre-žvečila!

Toda ta solata, ki jo prej kuharica pre-žveči, še ni prava delikatesa. Delikatesa je to, kar prežveči severni jelen! To se dobi že pripravljeno — v železodu ustrelje-nega severnega jelena. Če da eskimski ženski želedec ustreljenega jelena, je bolj vesela, kakor če daš naši ženski škatlo najboljših bonbonov! B

Kitajke v borbi za svobodo

Kdor govori danes o Kitajkah, si ne sme več predstavljati tistih drobnih stvarc, ki so bile cela stoletja ločene od zunanje-ga sveta, stanujoče v zadnjih sobah hiš, in ki so svoje življenje posvečale samog-spodnjstvu in rojstvu otrok. Seveda naj-demo še danes v stotimilijonski Kitajski žene, katerih življenje se po dolgi stoletjih ni nič izpremenilo, toda žena sodobne Ki-tajske zastopnica republike, je moderno bitje. Veliki kitajski zid, ki je nekoč de-lil moža od žene je padel. Žena je deležna vseh dogajanj vsakdanjega življenja, za-bav pa tudi odgovornosti kakor mož.

Pred tridesetimi, dvajsetimi, da, celo še pred petnajstimi leti je bilo na Kitajskem prav malo žen, ki se sešede pri mizi zra-ven moža. Ob slavnostnih priložnostih je bil ženam odkazan poseben prostor, dočim so možje zabavale male pevadice. Ti stari časi so minili. V vseh velikih, mednarod-nih restavracijah kitajskih mest sedijo skupaj možje in žene isti možje, ki so si morali pred 15 leti najemati družabnice, so danes ponosni na spremstvo žen iz »boljše družbe«.

S svojo višjo izobrazbo in emancipacijo si Kitajka izstjuje mesto tudi v medna-rodni družbi. Tudi če se je kdaj prej upal kak kitajski žentimen vzeti svojo ženo s seboj v hišo evropskega prijatelja, je bilo pri tem zmeraj nemo stimenje razpolože-nje. Marsikatera ura je bila izgubljena z neuspešnimi poskusi, zabavati damo, ki ni znala nobenega tujeja jezika in je imela vobče malo znanja, o katerem bi mogla govoriti.

Danes sedimo na Kitajskem v družbi ljubkih deklet, ki so o vsem dobro pouče-ne, ki prav radi govorijo o knjigah, poli-tiki, vsakdanjih dogodkih, potovanjih, av-tomobilih, športu, letalstvu, gledališču in celo o gospodarstvu. Rade in dobro plešejo tudi moderne plesne.

Vsi državni uradniki smatrajo za dru-žabno dolžnost imeti angleško govorečo ženo (angleščina je na Kitajskem medna-rodni jezik). Mladi možje dajejo prednost enako izobraženim deklicam, kakor so sa-mi. Na dnevnem redu so seveda spori s starokonzervativnimi roditelji.

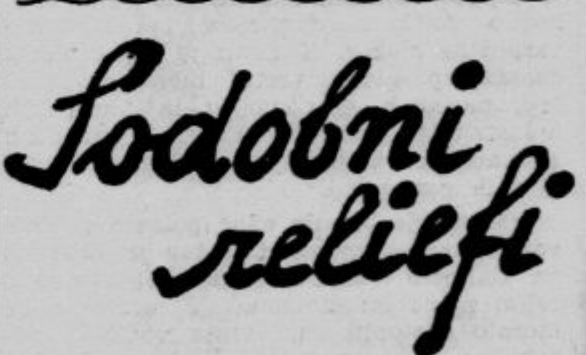
Kitajske žene so dokazale, da zasluži-mo zraven mož tudi v trgovini in pri-dobitnih poklicih. V vsej državi so učite-ljice, zdravnice, v velikih mestih celo ad-

A NEKDOTE

Chestertona je obiskal mlad pisatelj. Po živahnem razgovoru je Chesterton pred-lagal, da bi šla skupaj obedovat. Obisko-valcu je to laskalo in je pristal. Ko so pri-neli kavo, je položil Chesterton roko mla-demu človeku na ramo in dejal: »Tovariša sva, zapitek bova delila.« Ko se je mladi mož navdušeno zahvalil, je Chesterton dostavil: »Jaz prevzamem kavo.«

Boileau je vedel, da si Moliere s svojim delom kot igralec zdravstveno zelo škodu-je, pa mu je nasvetoval, naj ta poklic opu-sti. Moliere se je branil, češ čast mu za-poveduje naj igra dalje. »Čast?« je dejal Boileau. »Kakšna čast je v tem, da si pri-lepiš brado na obraz in se daješ n. pr. kot Sganarelle na odprtem odru pretopati?«

»Kako morete ziniti nekaj tako neumne-ga Boileau!« je vzkljnil Moliere. »Saj batin ne dobivam jaz, temveč Sganarelle!«



V pariški »Epoque« objavlja znani fran-coski publicist de Kerillis razgovor z ge-neralom Faucherjem. Bivši šef francoske vojaške misije v Češko-Slovaški izjavlja, da je bilo za Češko-Slovaško postavljeno vprašanje odcepitve sudetskih pokrajin še-le potem, ko je bila že od vseh zapuščena. Docela nerazumljiva je trditve, da bi bili kdajkoli odločali v Češko-Slovaški boljši-viki ali frazomani. Češko-slovaško arma-do sestavljajo odlični vojaki in vzorni ofi-cirji. Vrh tega razpolaga s sijajno opremo. Ta armada bi se bila mogla več mesecev uspešno upirati sovražnemu navalu brez vsake tuje pomoči. Usoda ki je doletela češko-slovaško republiko, je strašna. A baš ta katastrofa je dala spoznati obču-dovanja vredno voličino njenega duha. To je mali narod z veliko dušo. Drama, ki smo jo doživeli v ČSR, zaključuje svojo izjavo general Faucher, ki morala predramiti Fran-cijo, da bi se zavedala resnih posledic, s katerimi mora računati.

zobozdravnice, brzopiske in ured-vokatke. V času velike lakote v Kiangsi in Anhwei l. 1935-36 je poslal pomočni od-bor v ogrožene kraje dve ženi, da doše-

neta stanje razmer. Vozili sta se z om-nibusom in primitivnimi džunkami, dospeli pravočasno na kraj, zaslišali uradnike, napisali poročilo ter razdelili podpore in

VELIK VLOM V PTUJU

Vlomilci so odnesli plen v vrednosti 319.875 din

Ptuj, 1. januarja
V noči na Silvestrovo je bil v Ptuj iz-
vršen velik vlom, kakršen nemara še ni
bil zabeležen v analih kronike našega me-
sta. Vlomljeno je bilo namreč v davčni
urad, kjer so vlomilci navrtali železno
blagajno, železno omaro, in ročno blagaj-
no in iz njih pobrali kolke, vrednostne
papirje in denar

v skupni vrednosti 319.875 din

Davčni urad je v prostorih sodišča na
Minoritskem trgu, vhod v urad je v pr-
vem nadstropju, kjer je najprej soba za
knjigovodstvo, nato soba za blagajni in
tresorji, ter urad kjer hranijo vrednostne
papirje, depozite in slično. Ugotovili so,
da je vlomilec s ponarejenim ključem od-
prl vrata v pritličju in odšel v prvo na-
dstopje, kjer je našel tudi glavna vrata,
vodeča v urad za knjigovodstva, zaklenje-
na. Tudi ta je odprl s ponarejenim klju-
čem, nato se je pa znašel pred novo za-
preko: pred težkimi železnimi in masiv-
nimi vrati, ki vodijo v blagajniške pro-
store. Spretni vlomilec — morda jih je

bilo tudi več — pa si je znal pomagati.
Spodaj je s »svinjsko nogo« izrezal veliko
luknjo v izmeri 40 x 20 cm, tako da je
lahko zlezal skozi nastalo odprtino. V
sobi se je lotil najprej velike železne bla-
gajne, nato še železne omare in ker mu
plena ni bilo dovolj, še male ročne bla-
gajne. Pobral je menda vse, kar se je dalo
odnesti. Odšel je po isti poti kakor je pri-
šel z bogatim plenom in sicer je odnesel:

Z rokvavami na delu

Kdo so prebrisani vlomilci, za enkrat ni
znano in tudi še ni nobenega sledu. Vse pa
kaže, da so morali biti na delu izredno
spretni svjedoci, ki so izkušeni v tem

poslu in ki so tudi dobro poznali razmere
v uradu samem. V uradu mora namreč
biti vsako noč dežurni uradnik, ki je pa
to pot izostal in je moral to vlomilec do-
bro vedeti.

Zjutraj ob 9. je prišel v urad sluga sre-
skega sodišča Picher, ki pa ni opazil ni-
česar sumljivega, ker so bila tudi vhodna
vrata zaklenjena. Nekaj pozneje pa je
prišla v davčni urad žena davčnega sluga
Hafnerja in ko je prispela do knjigovod-
stva, je takoj opazila, da je bilo vlomlje-
no. To je javila šefu davčne uprave in ta
je nemudoma obvestil ptujsko policijo. Na
pomoč so pozvali tudi mariborsko policijo,
ki je poslala svojega daktiloskopa Grobina.
Kakor vse kaže, tudi ta ni mogel ugotovi-
ti nobenih podrobnosti, ker je bil v lom-
ilec izredno previden in je imel pri poslu
na rokah gumijaste rokavice. Policija je
mobilizirala ves svoj aparat, da čimprej
izsledi drzne svjedce. Opozarjamo prebiva-
stvo, naj bo previdno in naj ne ku-
puje kolkov, ki jih bodo zločinci gotovo
skušali spraviti v promet. Vsakega, ki bo
ponujal kolke, naj takoj prijavijo ob-
lastvom.

zobovje. S čiščenjem se sedaj pričinja v
Ukrajini. Množenstvena streljanja so že
na dnevnem redu. In žrtve postajajo ljud-
je, ki so se do sedanja politiko najbolj
izpostavljali. Ko se je l. 1935 Stalin od-
ločil za podporo politike kolektivne var-
nosti in ljudske fronte so se takoj pričeli
strahoviti procesi proti vsem, ki so ji na-
sprotnovali, kar so smatrali, da ni v skladu
z boljševiškim svetovnim programom. Sedaj,
ko se je položaj spremenil, plačujejo
s svojimi glavami tisti, ki so Stalinu
od l. 1935. najbolj vneto pomagali...

Za fotoamaterje

Naša rubrika

hoče biti v novem letu odraz velikega raz-
maha slovenskega fotoamaterstva, ki ga
je pričakovati po ustanovitvi Zveze slo-
venskih fotoamaterskih organizacij. Ka-
kor doslej bomo pozorno zasledovali nje-
gova dejanja in uspeha, radi mu bomo na
razpolago za objave njegovih organizira-
nih edinic. Mimo tega naj bo rubrika vod-
nica in svetovalka poednemu amaterju,
uči naj ga, tako naj se varuje napak, po-
roča naj mu o novih idejah, postopkih,
tvorivih in potrebščinah, ki jamčijo za
uspeh (vedno smo bili prvi ki smo opo-
zarjali na vsako pomembno novost v fo-
tografiji, z čestitaji naj mu daie pobude
za kvalitetno delo. Našemu amaterstvu ni
na razpolago domača fotografska litera-
tura, ki bi vsaj približno ustrezala visoki
stopnji njegovega dela. Potrebna pa mu
postaja od dne do dne bolj. Ker se tega
zavedamo, mu bomo v naši rubriki dali
vsaj nekaj nadomestila.

Fotoklub Ljubljana

vabi vse prijavitelce za začetniški in na-
daljevalni tečaj naj se udeležijo razgovor-
a o obeh tečajih, ki bo v torek 10. t. m. ob
20. v klubskem lokalu v Levstikovi ulici,
paviljon, za »Mladiko« Dotlej so moglo
nove prijave. — V torek 3. t. m. večer kri-
tike, v nedeljo 8. t. m. skupni izet: lov
na zimске motive. — Klub-ka knjižnica se
je od obnove zboru v oktobru povečala
za kakšnih 50 novih del. — Člani, ki hoče-
jo uporabiti klubsko temnico, si jo lahko
rezervirajo vsak torek in petek, najmanj
pa en dan prej.

Fotoklub Hrastnik

je priredil za božič svojo drugo društveno
razstavo, ki je pokazala v primeri z raz-
stavo pred kakšnimi dvema letoma velik
napredek amaterske fotografije v črnem
revirju. Kdor pozna vse težave, ki zavira-
jo v podeželju razmah fotografskega gi-
banja, kdor ve za vse materialne težave,
nedostojanje organizatorjev in vzgoje-
ljev, pomanjkanje domače strokovne li-
terature, borbo za ustrezajočo tvoriva, gle-
de katerih smo amaterji celo v Ljubljani
in Mariboru s strani tujih tvež zapostav-
ljeni (pa načelu: za Balkan je vse dobro,
Slovenija pa je še manj nego Balkan), se
mora prav za prav čuditi, da je pri nas
podeželski klub, ki že leta živi, šteje pol
stotine članov zbere na svojo razstavo
okroglo stotino del 21 avtorjev, in sicer
takšna dela, da bi se mogla mnoga po
kvaliteti, druga pa po načinu izdelave
mirno pokazati tudi v Ljubljani in Mari-
boru. V Ljubljani nismo n. pr. še na no-
beni domači razstavi videli toliko Perso-
novih tiskov in fotografskih jedkovin, pa u-
di drugih zanimivih postopkov, kolikor jih
je pokazal na tej razstavi Hrastnik. Se-
veda gre to predvsem na račun aglinca
predsednika hrastniškega kluba, g. Mirka
Gresaka, ki je za vse novo v fotografiji
vnet in izvrstno obvlada najtežje pozitiv-
ne tehnike, vendar pa je tudi za njegove
tovariše lepo spričevalo, da tako radi sle-
dijo njegovim pobudam.

Vseh imen in del tukaj seveda ne mo-
rem navesti, vsekako bi rad ugotovil, da
je med Hrastniki skupina odličnih moči,
moških in ženskih, ki bi posej lahko mi-
slile tudi na to, da se pokažejo s svojim
delom zunaj domačega kraja, zlasti na tu-
jih mednarodnih razstavah, kjer je že nu-
jno potrebno, da se pojavijo poleg doseda-
njih nova slovenska imena. To velja zlasti
za Gresač sivega (z deli, kakršno je
mični otroški portret v high-key) »Da-
rinka«, Personovim tiskom »Dilaa« (t. d.),
za Stanka Brečka »K Mašič«, »Lokostrel-
ca«, inž. Freyerja »Čolnara«, »Markov
trg«, inž. B. Makarovića »Mešana vira-
ta«, »Sen v s. linc«, dir. A. Prochaska
(»Kosci«), E. Zelinka »Motiv iz tovar-
ne«, a tudi za druge, ki jih je ta razsta-
va rekaj naučila. V tehničnem pogledu bi
si jaz n. pr. želel, da bi upoštevali vsi ve-
liko resnico, da je slika na razstavi in v
dnevni luči nekaj drugega nego slika za
album in umetno luč. Pretežno poudarja-
nje srednjih tonov na račun belin in črnin
vpliva redkočajno čisto in ugodno, »sive«
mijaje »dppgTebck« umnih rečev obisk
slike so malokdaj razstavne slike. Iz te-
ga razloga je popolnoma v redu, če se bo
v Hrastniku udomačil Person in jedčenje,
kakor se je zgodilo ob tej priliki. V moti-
vičnem pogledu pa bi si vsaj kot znan-
ni gledalec želel večjeza poudarka tipič-
nemu domačemu motivu, motvu iz revir-
ne pokrajine, iz revirnega življenja. Hrast-

čitateljem, prijateljem

Na drugem mestu poročamo o spremembah, ki smo jih z današnjo številko uvedli v ponedeljski izdaji »Jutra«.

Naša želja je bila, da ustvarimo list, ki bi na čim ustrenejši način družil značaj aktualnim dogodkom posvečene ponedeljske izdaje, kakršna je običajna po vsem sodobnem svetu, z odlikami tedenskega glasila, ki naj služi življenjskim potrebam družine našega srednjega in malega človeka. Zato smo se odločili, da razširimo ponedeljsko »Jutro«

na 8 strani

In s tem obsegom omogočimo, da bo list razen najnovejših vestí kakor doslej teden za tednom prinašal tudi

obilico pestrega čtiva

z vseh področij našega dejanja in nehanja iz politike in športa, iz socialnega, kulturnega, družabnega življenja, izpred sodišča in iz kriminalne kronike, iz domače zgodovine in iz senzacij, kakršne prinaša veliki svet — kratkaja, od povsod, kjer — brite borba za o-sta-nke ljudi. Ni nam treba še posebej poudarjati, da bo list obrnil vse posamezne rubrike, ki jih je gojila dosedanja priloga »Življenje in svet«, nim pa bo pridružila še nove. Da tesneje navežemo stike s svojimi čitatelji, jim odpiramo svobodo

Javno tribuno

ki naj bi obravnavala vsa resna vprašanja javnega značaja, kar jih prinaša današnji čas. Med drugim zanimivim gradivom bomo v vsaki številki ponedeljske izdaje prinašali tudi

nagradno križanko, združeno z nagrado 100 din v gotovini

ki jo bo rešitelju določil žreb.

Kljub dejstvu, da bomo nudili bralcem list v povečanem obsegu in izbrani obliki,

ostane cena ponedeljske izdaje »JUTRA« neizpremenjena

po pošti din 4, na dom dostavljen din 5 na mesec

Upajmo, da bo ponedeljska izdaja »Jutra« našla še več toplega odziva kakor doslej, potrudili pa se bomo, da jo bodo čitatelji upravičeno lahko priporočali prijateljem in znancem.

ponedeljske izdaje »JUTRA«
Uredništvo in uprava

ničani imajo doma marsikaj, za kar bi jih drugod amaterji lahko zavidali, imajo svoje posebne delovne motive, svojo mo-
gočno industrijsko in socialno življenje. ar-
hitekturo svojih tovarn, skrbijo svojega jo-
maca človeka. Čemu naj bi rajš sne-
mali eksotično ali tudi slovensko pokraj-
no tako, kakor so prisiljeni drugi naši

amaterji? Čemu bi se zadovoljili z običaj-
nimi, čeprav dobro izdelanimi tihotizji,
kakršna dobimo po vsem svetu?

Toliko mimogrede in kot pobudo za bo-
doče pismo delo, ki ga od Hrasničarov
pričakujemo in ki ga smemo pričakovati
po vsem, kar so pokazali s to razsta-
vo. — K. K.

če kupiš — prav

V ameriških trgovinah je vjudnost malodane
sitoraj neznana

Tisto, čemur Nemci pravijo »Dienst an
Kunde« in kar bi se po naše reklo dobra,
solidna, pa tudi ljubezniva postrežba je
prav za prav iz Amerike pršlo k nam.
V Dolarji mrgoli večakov v umetnosti
prodaje, ki pišejo dolge razprave o »Poti
k uspehu« in o tem, »Kako postaneš mi-
lijonar« in zmerom iznova razglašajo svoj
stari refren, da je ena izmed najbolj za-
nesljivih poti do tega cilja prav solidnost
in ljubeznivost v postrežbi.

A če pride Evropec v Ameriko bo obo-
jega zaman škalo. Najbrž na vsem svetu ni
dežele, v kateri bi po prodaja nah posve-
čali manj pozornosti kupcu kakor v Ame-
riki. Če izvajamo nekaj razkošnih trgo-
vin po najbogatejših četrh h v lestem, vla-
da po ameriških prodajalnah neka obča
neprijetnost, ki jo človek iz Evrope kar
ne more razumeti. Živ krst se ne pobriga,
da bi pred kupcem vsaj s skupimi besed-
mi pohvalil blago zavoilo katerega je
prišel, ali da bi mu naklonil malo nasme-
ška. Ljubezniv pogled. Če kupiš, je dobro,
če ne kupiš, tudi prav. Zlasti po velikih
blagovnicah so prodajalke ene sama toga,
zavirana nerazumljivost. Prav tako se zdi,
kakor da bi hoteli prodajalcu nazorno po-
kazati, da jim je vsega hudičev malo mar

in da se nikoli ne bodo sprijaznile z dej-
stvom, da stoji tu za pultom za pišlih 20
dolarjev na mesec, ko bi jih mogle v Holly-
woodu na vse drugače lahek način zaslužiti
5000. Bednemu kupcu nazadnje ne preosta-
ne nič drugega, kakor da se plaho stisne
sam vase in je vesel, da si za svoj denar
lahko kupi, kar hoče.

Zato ni čuda, če se Evropejke, ki so se
mudile v Ameriki in so zasle v trgovski
lokal, vračajo zmerom tako razočarane nad
ameriško postrežbo domov. Pa ne samo po
trgovinah tudi po ameriških meščansk h
restavracijah je tako. Natakarku niti na
misel ne pride, da bi delal poklone pred
gostom in ga obsipal s svojo uslužnostjo.
V tem pogledu je newyorška restavrac
kričeče nasprotje stare dunajske kavarne,
kjer je bil človek z očali na nosu natakark
od nekdanj »Herr Doktor« ali pa »Herr
Hofrat«, če je nočil brado. V ameriški re-
stavraciji povprašajo človeka, kaj želi v
tonu, ki ni daleč od t'istega: Denar ali živ-
ljenje! Amerika je pač dežela vseh možno-
sti in nemožnosti. Kdo ve, ali ni b' nata-
kar, ki ti prinese taso punča, nekdo sam
doktor ali dvorni svetnik? Čemu bi torej
izkazoval uslužnost? Morda za tistih pi-
šavih 20 centov napitnine?

Slovinci hujši od židov?

V zadnjih letih smo se privadili meriti
vrednost kakšnega naroda po njegovi ple-
menski (rasni) sili. Razprava o tem je zla-
sti odkar je v Nemčiji zavladal fašizem —
nadvse živahna in prav po zaslugi hi-
tlerizma se ta stvar postavlja zmerom v
nasprotju nemškega proti židovskemu ele-
mentu. Kako presenetljivo vlogo bi v tej
pravdi utegnili igrati Slovinci, nam na
nazoren način prikazuje Vinko Mödner-
dorfer v svojem najnovejšem delu »Slo-
venska vas na Dolenskem«.

Statistika rojstev v tukajšnjem kraju
(Sv. Jurij pod Kumom, kjer je pisatelj
dal časa služboval, op. ur.) nam odkriva
še neko posebno zanimivost, ki zasluži, da
se ji posveti podroben študij: to je raz-
merje med rojstvom dečkov in deklic. Že
pregled šolskih matic tukajšnje šole me
je presenetil, ko sem videl, da je bilo v
razdobju 14 let (od 1895 do 1909) 1672 za-
šolski obisk obveznih dečkov in le 1503 de-
klic. Statistika ljudskega štetja iz leta
1931 je še presenetljivejša, ker izkazuje
za st. Jurij 837 moških in prav toliko
žensk. Ne samo v drugih državah, ampak
tudi v Jugoslaviji število žensk znatno
presega število moških. Višji odstotek roj-
stev dečkov je po današnjih raziskovanjih
več v agrarnih državah na kmečkih. Na to
razmerje vpliva morda še dejstvo, da so
matere starejše od očetov. Po mnogih raz-
iskovanjih so že skoraj dognali natančno
pravilo za sorazmerje za število dečkov
in deklic in to po Grauntu, Süsmilchu in
Kahnmu. Zadnji je ugotovil, da pride na
2060 rojstev točno 1060 dečkov in 1000 de-
klic. Pri narodih, ki nazadujejo v ljud-
skem prirastku, pa se to razmerje spre-
minja v škodo dečkov in dosega danes štvi-

lo 1040 proti 1000. Nasprotno je samo pri
tistih Judih, ki žive še trdno po svoji ve-
roizpovedi in zaradi tega pridno skrbje za
zarod, čeprav Judje niso kmetje. Pri Ju-
dih se nagiblje to razmerje v korist de-
čkov, a dosega največjo točko v razmerju
1100:1000. St. Jurij pa tozadevno nadkri-
ljuje vse take primere, kajti iz razpredel-
nice je razvidno, da se rodi v st. Juriju
na 1000 deklic ne samo 1060 dečkov, tem-
več 1113,7, torej za 13,7 več, kakor je mak-
simum pri Judih. Če se rodi v st. Juriju
1000 dečkov, se rodi v isti dobi le 897 de-
klic.

Kar se zaroda tiče — fantje predsta-
vljajo pač močnejšo vejo plemena — nam
Slovincem pač ni treba biti v skrbeh.
Vsaj v tem primeru ne če bi se tudi me-
ščani vsaj od daleč vzgledovali na življenjski
način naših vrlih Kumljanecv.

Kupujte
darujte

KNJIGE

Lepa izbira v TISKOVNI ZADRUGI
Ljubljana — Selenburgova ulica.

Blagodejne toplice

»Kako je to:« toži žid svojemu prijatelju.

»Vsako leto greva z ženo v toplice, pa
vendar ne dobva otrok?«

»Saj ni treba hoditi zmerom z njo! Osta-
ni ti enkrat doma pa boš videl, da bo po-
magalo.«

Otroška

»Pavelček, ali si umil?«

»Da, mamica, že od včera.«

Svet v kapljici vode

Iz akvarijev, kakršne imajo meščani za okras, rase odrešitev celim pokrajinam

Širšemu občinstvu je malo znano, da ta-
ko znana akvaristika — gojitve drobnih
ribic po akvarijih v stanovanjih — ni
zmerom samo posel za luksuz in zabavo
meščanskih ljudi. Tisti izmed naših akva-
ristov, ki pri svojih ljubljencih ne gledajo



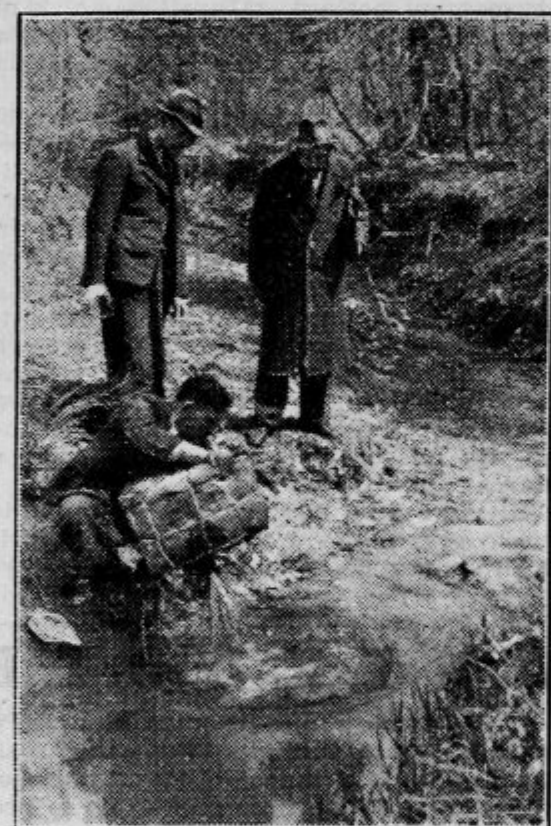
Magrov ribnik pri Vikrečah

samo na pisane barve in eksotične oblike,
radi posvečajo pozornost neznatnim in
na prvi pogled nezanimivim stvarcem
iz rodu gambuzov, katerih domovi-
na je južna Mehika, a ko so jih presadili
v Evropo, so napravile te ribice cele ču-
deže v borbi za obstanek in napredek člo-
veštva.

Gospodar ljubljanskega Kluba akvari-
stov, Jože Magerl, eden najbolj vzpodbu-
dnih delavcev na tem polju je predvsem
čital o tem, kako so v Nemčiji v močvir-
natih krajih spustili v vode na stotičice
gambuzov, da z njihovo pomočjo polagoma
zatro komarje, ki raznašajo razne bolezni.
V naših krajih komarji do prevrata niso
bili prehuda nadloga. Komarjev pik je za
človeka pomenil komaj malo nerodne sr-
bečice in rahlo oteklino. A ko so po pre-
vratu začeli prihajati k nam ljudje iz juž-
nih krajev Srbije, kjer je malarija doma,
je stvar postala precej bolj resna. Komar,
ki se je napil krvi za malarijo obolelega
človeka prenese ob prihodnem piku kli-
če bolezni na zdravega in tako se je v

zadnjih letih malarija v veliki meri raz-
širila pri nas. Leta 1938. so bili primeri
doma zasejane malarije ugotovljeni v na-
slednjih krajih Slovenije: Veržbe, Devica
Marija v Polju, Ig, Staje pod Krimom,
Vrhnika, Pragersko, Murska Sobota, Dol-
nja Lendava pa v okolici Črnomlja in Me-
tlike v Beli krajini.

V Vikrečah pod Šmarno goro je g. Ma-
gerl poiskal topel izvir, v katerega je
spustil šest parov gambuzov. Doslej se jih
je v tem ribniku, ki zavzema pač svojstve-
no mesto v našem ribogojstvu, razmnožilo
kakšnih 6 do 8000 teh zdravje prinašajo-
čih ribic. Ko je Higieniski zavod pričel
spomladni sistematično akcijo proti malari-
ji, mu je Magerl stavil iz svojega ribnika
več tisoč gambuzov na razpolago. Z njimi
je dal zavod zaploditi vode v Črnomlju,
Metliki, na Barju, na Studencu pri Ljub-
ljani, na Pragerskem in v okolici v Dole-
nji Lendavi. V bližnji bodočnosti bodo s
pomočjo gambuzov razkužili še kraje oko-
li Vrhnike, Iga, Staj, Zaloga in Metlike.



V Beli krajini vcepljajo gambuze

Revolucija žre svoje otroke

Kako se izvršuje čiščenje v sovjetski Rusiji — Danes „očistevalec“, jutri žrtev naslednika

Revolucija žre svoje lastne otroke. Ta
izrek se s strahovito doslednostjo potrjuje
v Rusiji. Neprestano se tam opirajo vr-
ata ječ in ostrojo rabeljski meči za ljudi,
ki so še včeraj predstavljali prve avtorite-
te boljševizma. V znamenju čiščenja je
tako izginila že cela starijša generacija
ruskih boljševikov, in na vrsto pr-haja že
mlajša. Nedavno so objavili ruski listi, da
je bil aretiran Kozarev, v zadnjih letih
vsegamogčni glavni tajnik omladinske
komunistične internacionale in eden od
glavnih Stalinovih pomočnikov pri zatira-
nju opozicije. S Kozarovom je padel v ne-
milost vseh štab te ogromne organizacije,
katere glavna naloga je bila vzgoja nove-
ga komunističnega pokolenja.

Ravno tako poročajo ruski listi, da od-
haja s svojega mesta dosedanj gospodar
GPU, komisar Ježov. Gre tu, kakor v za-
čaranem krogu. Najprej je komisar Ja-
goda pošiljal svoje žrtve pred rabilja. Za
njim je Ježov poslal Jagodo in vse nje-
gove sodelavce na morišče. Sedaj je sam
žrtev čiščenja. Kdaj bo naslednik Ježova
moral pred sodno k in v ječo, se ne ve.
Pravijo, da je osebn zaupnik diktatorja
Stalina. Toda isto se je trdilo o Jagodi in
o Ježovu.

Nepregledna je vrsta žrtev iz vodilnih
komun stičnih krogov, ki jih zahtevajo ne-
prestana čiščenja v Rusiji. Od osrednjega
sovjetskega odbora, ki ga je imenoval
Lenin, so le še trije živi. Vse drugo je iz-
ginilo. Od dosedanjih 7 predsednikov Iz-
vršnega odbora ruskih sovjetoj je 5 teh
največjih sovjetskih dostojanstvenikov sto-
rilo nasilno smrt. Od prvih 5 maršalov
rdeče vojske sta ostala pri življenju samo
še dva. V 11 zveznih republikah SSSR je
čiščenje udarilo 9 desetih predsednikov,
in tajnikov izvršnih odborov. Ko se je
vršil prvi proces proti rusku generalom,
je bilo sodišče sestavljeno iz 8 visokih
oficirjev. Od teh sta živa samo še dva.
Od političnih komisarjev, ki so bili po-
stavljeni pri armadi ni ostal na svojem

mestu skoraj nihče. Odstavitve s takih
mest v Rusiji ne pomeni penzje, temveč
ječo, prisilno delo ali pa smrt. Od 80 čla-
nov najvišjega vojnega sveta jih je do se-
daj izginilo 75, z njimi skoraj vsi prejšnji
poveljniki vojaških oblasti. Nič boljše se ni
godilo vodilni funkcionarjem državne
varnostne službe. K temu je treba pri-
računati nepregledno vrsto odličnih diploma-
tov, narodnih gospodarjev in praktičnih
industrijskih strokovnjakov, tovarniških
ravnateljev, inženjerjev, voditeljev trgo-
vinskih panog itd.

Čiščenje je izzvalo s'ine potrese v rdeči
vojski in v pomorstvu. Ježov je odstavil
na Daljnem Vzhodu maršala Blücherja s
celim njegovim štabom. V mornarici je
moralo odstopiti cela vrsta vodilnih ad-
miralov. Trdi se sedaj, da bodo Blücher
in ti admirali rehabilitirani. Po poročilih
političnega oddelka rdeče vojske je bilo v
letu 1937 izdano 500.000 političnih zapor-
nih odredb. Razumljivo je, da se je pri
takem stanju razmer v rdeči vojski Ru-
sija pri zadnji evropski krizi držala tako
rezervirano.

To stalno čiščenje zanaša v rusko javno
življenje težko depresijo. Vsakdo se boji
napre. ovanja. Vsako višje mesto prinaša
posebne odgovornosti a večja odgovornost
ti lahko vsak trenutek odpre pot v ječo
ali smrt. Zato si vodilni funkcionarji ne
upajo več odločevati, boječ se, da si bodo
s tem nakopali odgovornosti, za katere
bodo plačali morda z življenjem. Ravno
primer komisarja Ježova je v tem slučaju
značilen: očitajo mu to, kar je prej bila
njegova glavna naloga. On je prvel na-
logo, da očisti rdečo vojsko in da brez
prizanašanja odstrani iz nje vse »sumljive«
elemente. Sedaj po izvršenem poslu
ga obtožujejo, da je s svojim postopanjem
vojsko in državo oškodoval.

Čistilni stroj v Rusiji pa brezobzrno
nadajuje svoj posel. Novi komisar GPU,
ki zdaj poganja njena ko'sesa bo na koncu
kakor njegovi predniki, sam prišel med

SPORT

MED DOGODKI IZ LETA 1938.

Lansko leto nam je prineslo vrsto pomembnih uspehov, pa tudi nekaj bridkih razočaranj

Sportno leto 1938. je bilo dvajseto, ki smo ga od velike vojne in narodnega zedinjenja tudi v sportu preživeli kot svobodni in enakopravni sinovi močne skupne jugoslovanske države pod večno lepo modro-belo-rdečo trobojnicu. Pred onim nepozabljenim novembrom leta 1918. je velik del naših sil in sposobnosti ječal pod tujim jarmom in šele svobodna domovina jim je odprla pot, da so privrele na dan z vsem onim poletom, ki je lasten narodu, kadar vrže raz sebe verige suženstva. Kakor v vsem narodovem izživljanju, tako je naša ustvarjalna moč — dvakrat zatrta v mlademu rodu — podobna širnemu vletoku postavila vsepovsod prve temelje novemu času tudi v sportu. Za delo v sportu je doba dveh desetletij kratka, morda zadostna komaj za postavitev glavnih temeljev velike sportne zgradbe, ki je pri ostalih narodih že dograjen, do mednarodne višine in okrašena s svetovnimi uspehi njihovih najboljših sinov. Toda v tej razmeroma kratki dobi je tudi stavba jugoslovanskega sporta dobila nekatere močne stebre in sprejela vase zastopnike nekaterih sportnih panog, katerih imena so zabeležena v lestvici onih najboljših na svetu. Počasi, korak za korakom, v borbi in znoju in med pričakovanji ter razočaranji se tudi jugoslovanski sport bliža skupnemu cilju vseh sportnih narodov na svetu. Olimpijska misel, ki združuje vse narode sveta, in sport, ki plemeniti duha in telo, imata že svoje častno mesto v zgodovini prvih 20 let naše zedinjene in velike skupne domovine.

Spet bližje cilju

Z uspehi in napredkom našega sporta v preteklem letu ne moremo biti zadovoljni, če ju hočemo meriti z mednarodnim merilom in nočemo vzeti v poštev še nekatere okolnosti, ki so v njegovem bistvu pristno naše, moramo pa prav tako priznati, da je kljub raznim težavam in njegovi organizaciji in mačehinskemu delu, ki ga od prvega početka uživa pri najbolj odličnih faktorjih, vendarle svet krenil naprej in se vendarle spet za nekaj približal velikemu cilju. Veseli smo lahko tega napredka tembolj, ker imajo zaslužno zanj v prvi vrsti naši žal preveč maloštevilni in žal le pre malo bogati posamezniki, ki so sportu dali skoraj vse, s čimer se danes ponajveš in kolikor je tudi on prispeval, da je Jugoslaviji že prisojeno častno mesto med narodi, ki so po veliki vojni zaželeli svobodo.

Predaleč bi vedlo in preskopo je odmerjen prostor, da bi mogli v tem gozdenem pregledu lanskih sportnih dogodkov podrobno navesti, kje in kako povsod so naš športniki dali najboljši in žrtvovali najdragocenejša, da je tudi l. 1938. prineslo pozitivno postavko v stavbo našega sporta. Zato se moramo omejiti le na glavne dogodke, ki so nam ostali v spominu iz lanske dovolj plodovite in pestre sezone.

Igra z usnjato žogo

Nogomet je bil precej med prvimi, ki smo ga po starih izkustvih začeli gojiti tudi v svobodni državi in spada gotovo dandanes še tudi med najbolj udomačene sportne panoge pri nas. O naših uspehih in neuspehih v tej igri z žogo smo nekaj več zapisali v božični številki »Jutra«. Mnogo aktivnih in »pasivnih« pristaveš teje nogomet, daleko najštevilnejše so njegove privrdevite, pa vendar — nič pravega ljudem pa le ugaja ta borbena skupna igra enajstih igralcev in kljub temu, da v njej posameznik nima odlične vloge in so veliki skupni uspehi dosegli višino, si nihče ne zastavi vprašanja, ali zanj ne trošimo preveč energij, preveč časa in tudi preveč denarja. Nogomet vodijo iz zveze v Beogradu, na splošno v zadovoljstvo, je Zagreb še stalno na preži proti njej in pripravlja prav te dni resnejšo akcijo, da bi dobil večjo samostalnost. V državi imamo 12 tako imenovanih ligaških klubov, vsi ostali (do 600) pa si nabirajo zmage in poraze po brezštevilnih podsestevnih prireditvah. V mednarodnih srečanjih, od katerih je predvsem odvisno, koliko veljamo v svetu, smo letos doživeli hudi udarec, ko smo spomladaj kljub tesni zmagi nad Poljaki zaigrali pravico, da bi mogli nastopiti v svetovnem prvenstvu v Franciji. Pozneje nam je šlo bolje: proti Belgiji in Poljakom (še enkrat) smo igrali neodločeno, proti Rumuniji smo celo dobili in le igro s Čehi smo pustili njim. Naši klubi so bili — razen v tekmah za srednje-evropski pokal — boljše sreče. Beograjanci in Splitčani, posebno pa Gradjanski iz Zagreba so spravili nekaj vidnih uspehov. Zagreb pa je povrh tega priredil tudi dve hudi lekciji Madžarom. Slovencem nogomet ne prinaša velike slave in naš najboljši klub SK Ljubljana se le za skrajno silo in z jokom in stokom drži repka med dvanaestimi najboljšimi klubi v državi. Kakor kaže, to tudi dolgo še ne bo drugače. V nogometnem sportu se zadnje čase močno uveljavlja neka neamaterska struja, o kateri pa dvomimo, da bi nam pomagala preko povprečnih uspehov, s katerimi se že dolga leta ubijamo za bolj ali slabše s sloves med nogometnimi državami Srednje Evrope.

Vse drugače je poglavje iz zimskih sportov

15 let dela ima za seboj naš zimskosportni savez, pa je smučanje med tem postalo skoraj naš narodni sport ne samo v naših planinskih predelih, temveč prav povsod, kjer je količikar prilika zanj. Razen velikega razmaha, ki ga smučarstvo beleži na široko, pa je v kratki dobi organiziranega obstoja slavilo tudi zavidljive sportne uspehe. Tudi lanska sezona je obogatila njegovo bilanco z nekaterimi velikimi uspehi, ki so ponesli glas o naših belih vitezhih gorl do visokega severa. Mislimo na zgodovinski uspeh Franceta Smoleja na FIS tekmah v Lahtiju na Finskem, pa tudi povsod drugod (v Villarsu, Garmischu, Celovcu, Hofgastelu, Sofiji, na Caninu in v Visokih Tatrah) so naši smučarji postavili enakovredne tekmece najmočnejšim. V skladu s častno udeležbo na tujem so bile tudi številne smučarske prireditve doma, med njimi vsa prven-

stvena tekmovanja na Gorenjskem, nekaj uspehih tekem na področju mariborskega podsaveza, I. zlet gorenjskih smučarjev v Bohinju in še kopica ostalih.

Nekaj vrstic posebej moramo posvetiti naši veliki

skakalnici v Planici,

za katero so naši na kongresu FIS-e v Lahtiju letos že dobili prva priznanja. Kakor nalašč so kmalu nato prav na tistem njeni najbolj znani junaki potegnili najdaljšo znamko na 107 m. Planica je začela zmagovati... Na jesen smo slišali, da so se udali tudi Norvežani ter urbi in orbi razglasili, da je Planica edinstvena na svetu in bodo po njenem vzorcu začeli graditi strmine tudi oni. Tako se zdaj slednjič Planici obetajo novi zmagoviti časi. Pa tudi JZSS se v prihodnjih dveh letih obeta nova častna naloga, saj bo, kakor je bilo sklenjeno na nedavni konferenci v Ljubljani, postavila kandidaturu, da se ji l. 1941 poveri organizacija tekem za svetovno smučarsko prvenstvo. Edina sportna zveza v Ljubljani je naš sportni družini dala tudi letos bogato darilo.

Zimskim sportom moramo priključiti še drsanje in hokej na ledu, ki sta še zmerom več ali manj omejena le na naše kraje. V drsanju je Ilirija skoraj osamljena, pa tudi v hokeju drugod po državi še nima prave konkurence. Njeno moštvo je imelo v lanskem sezoni nekaj prav uspešnih nastopov doma in na tujem in tvori zdaj ogrodje za bodočo državno reprezentanco, ki namerava prvič v svetovno areni še letos februarja v Švicco. Največ prilike za trening je imela s koroskimi klubi, v dobrih odnosih je tudi z Rumuni. Vsa začrtih odnošajih je tudi z Rumuni. Vsa začrtih je težak, v hokeju pa je brez umetnega drsalstva še posebno odvisen od pravega vremena in zadostnih materialnih sredstev. Toda let je zdaj prebit in upati smemo na uspešno nadaljevanje.

Brez sramu se ob smučarje po svojih uspehih lahko postavijo tudi

plavalci,

čeprav so manj številni in gojijo svoj sport v mnogo težjih okoliščinah. Če pomislimo, da ima izmed celinskih klubov sportni plavalni bazen samo Ljubljana in je sportno življenje ob morju razvito le v glavnih lukah Sušaku, Splitu in Dubrovniku, se ne moremo dovolj nadevati uspehom, ki jih je majhna plavalna garda spravila v teku minule sezone. Ne glede na to, da z upravne strani ni šlo vse gladko in so Dubrovčani z nekaj odličnimi močmi sem in tja pokazali svoje prav južnjaške muhe. V italijansko-jugoslovanskem turnirju je letos rešila čast sušaška Viktorija, ker je lanski zmagovalec Ilirija imela preveliko opravka z domačimi zadavami. Naše dijaštvo, ki sestavlja gros plavalne elite, je bilo v Napolju uspešno. Izredno močan odmev je imela naša zmaga v dveh dvobojih z italijansko reprezentanco; na Bledu oficijelno in v Trstu neoficijelno. Pri slednjem je zelo odlikoval naš ožji rojak Žižek, član dubrovniškega Juga, ki je dosegel celo vrsto evropskih in celo svetovnih rezultatov. Najbolj pa je bil med lanskimi plavalnimi uspehi viden nastop Ilirijana Toneta Cerarja na evropskem prvenstvu v Londonu, kjer je zasedel v prni disciplini tretje najboljše mesto v Evropi. V domačem prvenstvenem tekmovanju smo imeli mnogo preveč homati in so dobro storiili na zadnjem obnem zboru plavalne zveze, da bo v bodoče ta konkurenca izvedena po dru-

gem sistemu. Upajmo, da napovedi, ki smo jih slišali takrat, ne bodo ostale samo obljube in bo naš plavalni sport res napredoval tako kakor zasluži po svojem odličnem materialu.

Brez velikega poleta je letos životarila

naša lahka atletika.

Glavni dogodek je bila vsakoletna balkaniada, ki je bila letos v Beogradu. Po krivdi raznih afer smo tudi to pot nastopili nekompletni in se morali na domačih tleh ponovno zadovoljiti z drugim mestom za Grki. Prireditve večjega obsega je bilo tudi srečanje naših domačih atletov s predstavniki Julijske Krajine, kjer sta se, kakor še v nekaterih nastopih, osebno izkazala Goršek in Pleteršek. Lahka atletika beleži tudi letos svoj napredek, predvsem pa je dobila ojačenja v številnem naraščanju, iz katerega bomo v dogledni bodočnosti prav gotovo črpali še boljše uspehe.

Tenis, to je Punčec.

Svetovno ime si je Jugoslavija med ostalimi sportnimi panogami pridobila tudi v tenisu, in sicer po zaslugi četvice belih mušketirjev s Punčecem na čelu. Po uspehih turnejah po vsem svetu so se naši mojstri belega sporta spomladaj vrgli v težko borbo za Davisov pokal. Po precej burni in tesni zmagi nad Čehi je šla njihova pot zmagoslavno preko Angležev in Švedov do Belgijcev; za njimi so prišli Nemci in njim so morali nazadnje precej nesrečno pustiti naslov prvakov Evrope. Velik teniški dogodek je bilo to leto tudi gostovanje Američana Budgea v Jugoslaviji, od koder se tudi ni mogel vrniti brez poraza. V tekmah za srednjeevropski pokal smo precej malomarno prepustili zmago Poljakom. V teh tekmah je prvič zastopal državne barve Slovenec, mladi Boris Smerdu, ki se razvija v velikega mojstra in so mu letos v lestvici najboljših določili deseto mesto. Te dni krožijo po listih vesti, da je Punčec, ki zdaj zanje nove uspehe po Južni Ameriki, odšel med profesionalce; če je res tako, smo izgubili mnogo, bomo pa lahko še zmerom govorili z dobrimi v tej panogi.

Na dolgi poti in po številnih turnirjih so se v Angliji, Belgiji in Nemčiji izkazali naši tabletenisti, nekaj zelo uspešnih dirk so izvedli naši kolesarji in motociklisti, svoj obol v sportno stavbo so prilili tudi di veslači, sabljači, rokoborci in še vsi, ki gojijo in ljubijo sporte.

Med ostalimi važnimi dogodki je treba zabeležiti še, da je namesto Japonske prevzela organiziranje prihodnje olimpijade Finska, nam v veliko zadovoljstvo. Velik sportni dogodek lanske sezone je bil dalje boksalški dvoboj med Schmelingom in Louisom, ki se je po dveh minutah končal s katastrofo za Nemca. Za konec leta smo opravili vrsto tradicionalnih občnih zborov, med katerimi je bil najbolj pomemben on za lahkoatlete, ki so sklenili splošno premirje in se zedinili za novo složno delo v procvit svoje panoge.

Ni lahko delavcem v sportu, brez dvoma spadajo med najbolj idealne in najbolj poštvalne in zato moramo sadove njihovega dela ocenjati s tem večjim spoštovanjem. Oni sami pa zaslužijo skupno s hrambo peščico, ki nam je mimo vsega priborila takšen sportni sloves v svetu, samo naše najgloblejše priznanje.

L. S.

Na Jesenicah so spet skakali

Tudi včeraj sta med 16 tekmovalci zmagala neugnani Albin Jakopič iz Mojstrane in mladi Leo Bukovnik z Jesenic

Jesenice, 1. januarja

Danes je SK Bratstvo na novo preurejeni in povečani skakalnici pod Možakijo na desnem bregu Save priredilo še druge skakalne tekme v letošnji zimski sezoni, ki so uspele nad vse pričakovanja. Vreme je bilo odlično, sneg izvrsten in tudi skakalnica je bila v brezhibnem stanju. Organizacija prireditve je bila naravnost vzorna in zatorej ni čudno, da se je tekma končala v vsestransko zadovoljstvo, zadovoljni so odhajali tekmovalci, prav tako pa tudi gledalci.

Na startu se je javilo 16 skakačev, in sicer 9 seniorjev ter 7 juniorjev. Zastopani so bili SuK Ljubljana, Dovje—Mojstrana, Planina—Ljubljana in domače Bratstvo. Med tekmovalci je bilo več znanih »skanov« tako Jakopič Albin, jeseniški Zupan, Gregor Klančnik, Florjančič in drugi. Ker je bila skakalnica v brezhibnem stanju in je bil tudi sneg izvrsten, sta sodnika Lojze Božič in Janko Smolej

3. Poldo Janez (Dovje—Mojstrana) 210, 4. Brun Albert 201, 5. Huder Jože (oba Bratstvo) 197. Dokaz, da je skakalnica res brezhibna, je tudi dejstvo, da je bilo izvedenih 48 skokov, med njimi samo eden s padcem. Padel je državni prvak Gregor Klančnik, ki je vaju večjih skakalnic.

SK Bratstvo si lahko lasti pravico, da je z dvema uspešima skakalima prireditvama — današnja celo na dan, ki so ga tudi sportniki izrabili za splošni počitek — pred vsemi ostalimi klubi JZSS prvo začelo smučarsko delo na terenu.

Razpis

smučarskih tekem SK Reke na Rožniku in v Zlebeh pri Medvodah

SK Reka razpisuje v dnevih 6. in 8. januarja klubsko prvenstvo z naslednjim sporedom:

1. v petek 6. januarja ob 10. dop. tek na 15 km za seniorje in na 8 km za juniorje s startom in ciljem na Strelišču pod Rožnikom.

Razen tega priredi SK Reka obenem še mladinsko propagandno tekmovanje na progi 3 km, pri kateri lahko tekmuje vsa mladina do 16. leta.

2. v nedeljo 8. januarja bo v Zlebeh nad Medvodami tekmovanje v alpski kombinaciji z naslednjim sporedom: ob 11. dop. smuk in ob 14. pop. slalom.

K vsem tem tekmovanjem bodo pripuščeni tudi ostali verificirani tekmovalci, ki se nahajajo v posebni kategoriji.

Prijave se sprejemajo vsakokrat 1 uro pred pričetkom na startu.

Tekmuje se po pravilniku JZSS in na lastno odgovornost.

Profesorska

»Oče, na stopu je velika osa.«

»Pohodi jo in pusti me pri miru!«

Bolečina

Oče: »Verjemi mi, sinko, kadar te moram našesti, trpim mnogo bolj kakor ti.«

Sin: »Že mogoče, — toda ne tam kakor jaz!«

Tekmi za zimski pokal

V včerajšnjih kvalifikacijskih tekmah sta se osposobili za nadaljnje tekmovanje moštvi Bate iz Borova in Radniškega iz Kragujevca

Včeraj je bil zadnji termin za odigranje kvalifikacijskih tekem za zimski pokal v severni skupini in sta bili na sporedu še dve revanšni tekmi med štirimi izvenligaškimi klubi, ki so se potegovali za vstop v tekmovanje za zimski pokal. Medtem ko je Radniškemu iz Kragujevca kljub slabemu rezultatu na domačih tleh uspelo, da se je plasiral v nadaljnje tekmovanje, je sarajevski Sašk v Borovu doživel pravo katastrofo in je kljub naskoku treh golov po prvi igri moral dati slovo nadaljnjemu nastopanju v zimskih pokalnih tekmah.

V naslednjem kratka poročila:

Bata : Sašk 7 : 1 (2 : 1)

Borovo, 1. januarja.

Za današnje revanšno srečanje med domačo enajstoročico Bate in sarajevskim Saškom je vladalo zelo veliko zanimanje. Sarajevčane, ki so prvo igro dobili s 5 : 2, je danes na tujih tleh doletela prava katastrofa, tako da bo namesto njih igral dalje v tekmah za zimski pokal — Bata.

V prvi polovici igre so se gostje držali še dovolj dobro in je bil rezultat le pičlo

Hokey na ledu KSU je zmagal nad ZKD z 1 : 0

Zagreb, 1. januarja

V hokejski tekmi so danes Karlovčani (KSU) zaslužno zmagali nad ekipo ZKD. Gostje so bili boljši v prvi in zadnji tretjini igre, ko so v vseh formacijah prekalili nasprotnika. Sprva so bili nekoliko nervozni, pozneje pa so se močno popravili. Najslabša igra je bila druga tretjina igre, v kateri pa so igrali s samimi rezervami, ker so najboljši moči hranili sveže za odločilno zadnjo tretjino.

V zagrebškem moštvo je najbolj ugajal Stipetič, ki je igral zelo lepo in prodorno ter je bil sploh najbolj nevaren igralec na ledu, tako da je opravil svojo kandidaturu za mesto v državno reprezentanco.

Sportni drobiž

Čestitke predsednika JOO

G. dr. Stevan Hadži, predsednik Saveza sportnih savezov in Jugoslovanskega olimpijskega odbora je poslal vsem jugoslovanskim sportnim savezom in savezu Sokola kraljevine Jugoslavije pismo naslednje vsebine:

Kotiček za filateliste

Napovedano je bilo, da izidejo z novim letom dobrodelne znamke v korist združenja poštinih uradnikov. Kakor javlja »Filatelista«, to še ni prav zanesljivo, ker je vprašanje, ali bodo znamke doletje dotiskane.

Glede znamk v korist vojnih invalidov tudi še ni znano, kdaj bodo izšle, čeprav so že dotiskane. Pravijo da bodo dane v promet na dan odkritja novega spomenika Neznanemu junaku na Avall.

Dotiskane so tudi že spominke znamke za obletnico razvija naše zastave na naših ladjah. Kakor je znano, je bil prebitek teh znamk namenjen Jadranski straži. Zdal pa je nastalo vprašanje, ali bodo te znamke sploh izšle, ker se inozemski zbiralci pritožujejo, da smo začeli kar preveč pogosto tiskati razne priložnostne izdaje.

V marcu bodo v Planici pete mednarodne skakalne tekme. Verjetno je, da bo za to priložnost izšla tudi kakšna posebna spominška znamka.

Kdaj izidejo nove znamke s sliko kralja Petra, še ni znano. Baje so že dotiskane in bodo naše doslej najlepše znamke.

Nove znamke

Afganistan: Izšla je nova znamka po 2 pula v rjavi barvi.

Avstralija: Kot najvišja znamka v novi seriji je izšla vrednota po 1 funt v črni barvi.

Belgija: Za razstavo v Liegu se izšle posebne propagandne znamke. Vrednota po 35 c. je zelena, po 1 frank karminasta, po 1.50 fr. rjava in po 1.75 sinja.

Britanska Indija: Frankovna znamka po 5 rupij v indigasti in temno zeleni barvi je dobila še poseben pretisk kot službena znamka.

Chamba: S pretiskom »CHAMBA STATE« so bile izdane tele znamke Britanske Indije: škrljasta po 3 piese, rjava po 1/2 ana, temno zelena po 9 piesov, karminasta po 1 an, oranžno rdeča po 2 ana, vijoličasta po 2 1/2 ana, zelena po 3 ana, ultramarinasta po 3 1/2 ana, temno rjava po 4 ana, zeleno sinja po 6 anov, temno vijoličasta po 8 anov, sinja po 12 anov, rdeča rjava in škrljevo siva po 1 rupijo, rjava in rdečkasta po 2 rupiji, indigasta in temno zelena po 5 rupij.

Filipini: S pretiskom »O. B. COMMON-WEALTH« so izšle službene znamke: rožasta po 2 centa, rumeno zelena po 4 centa, temno zelena po 6 centov, vijoličasta po 8 centov, karminasta po 10 centov, črna po 12 centov, sinja po 16 centov, indigasta po 20 centov, ter oranžno rdeča po 30 centov.

Francija: S sliko Merkurja so izšle štiri nove frankovne znamke, in sicer: rdeča za 5 centimov, sivo sinja za 10 centimov, vijoličasta za 20 centimov in olivno zelena za 25 centimov. S sliko boginje

v korist domačinov. Po odmoru pa so Batovci zaigrali s takim poletom, da so v kratkem razmahu zabilili nasprotniku 5 golov zaporedoma. Med enajstoročico se je najbolj odlikoval Jaša Nikolić v napadu. Bata bo v naslednjem kolu tekem za zimski pokal zadel na zagrebški Concordijo.

Vojvodina : Radnički 4 : 4 (3 : 2)

Kragujevac, 1. januarja.

Pred približno 1.500 gledalci je bila danes v precej mirnem vremenu odigrana revanšna kvalifikacijska tekma za vstop v tekme za zimski pokal, ki se je končala neodločeno s štirimi goli za vsakega nasprotnika. Do odmora je bila Vojvodina še v vodstvu, toda domačim je od krepke navijaške publike uspelo, da so navsezadnje odbržali partijo neodločeno.

Ker je Radnički pred tednom dni v Novem Sadu zmagal nad Vojvodino s 3 : 2, bo torej njegova enajstoročica sodelovala v nadaljnjih tekmah za zimski pokal.

Čast mi je po tej poti želeli vam vesel božič in srečno, uspešno in sportne slave polno novo leto 1939. Pri tej priliki vam zaradi začetka predolimpijskega leta najtopleje priporočam posebno skrb za pripravo vaših olimpijskih kandidatov, da bi naša reprezentanca na XII. olimpiadi v Helsinkiju dosegla čim boljše rezultate.

Bodite prepričani, da bo tudi Jugoslovanski olimpijski odbor po svojih najboljših močeh skrbel za dobro rešitev tega vprašanja in vseh potreb, ki so s tem v zvezi.

Italijansko nogometno prvenstvo

Včerajšnje novoletno nedeljo so imeli v Italiji popoln prvenstveni spored in so se posamezne tekme končale takole: Liguria: Torino 2:1, Juventus : Milan 2:2, Triestina : Novara 0:0, Lucchese : Lazio 2:1, Modena : Bologna 1:1, Roma : Livorno 4:1, Napoli : Bari 1:1, Ambrosiana : Genova 1:0. V prvenstvu vodi še zmerom Liguria, na ostalih dveh častnih mestih pa sta Torino in Bologna. Triestina igra letos precej podrejeno vlogo in je še zdaj na zadnjem mestu.

Olajšave na Poljskem

Udeleženci mednarodnih amuških tekem v Zakopanah, ki bodo od 11. do 19. februarja, bodo imeli na železnicah na Poljskem 75% popusta. Ta olajšava bo veljala od 15. januarja do 15. marca.

miru je bila izdana zelena znamka po 80 centimov.

Francoska Indokina: Izšla je nova znamka za letalsko pošto po 67 centov v sinji barvi.

Gdansk: Na papirju, ki ima za vodni znak kljukasti križ, so izšle nove frankovne znamke. Po 3 pšenice je čokoladno rjava, po 15 pšenice škrlatno rjava in po 1 goldinar oranžna in črna.

Grčija: Za odkritje spomenika kralju Konstantinu sta izšli dve prigodni znamki, in sicer temno zelena po 1.50 drahme in rjava po 3 drahmem. Na obeh je slika spomenika.

Kanada: S sliko huke v Halifaxu je bila izdana frankovna znamka po 13 centov v sinjastji barvi.

Japonska: Izšla je nova frankovna znamka po 25 senov. Znamka je rjava in kaže tempel Horynji na otoku Nipponu.

Matremanija: Izšla je nova sinja znamka po 1.75 franka.

Mavricij: Dosedanja serija frankovnih znamk je bila izpopolnjena še s rdečkasto vrednoto po 3 cente.

Urugvaj: Izšli sta dve novi znamki za letalsko pošto. Vrednota po 1 peso je rdeča, po 1.38 pesa pa karminasta.

Združene države: V seriji predsednikov je izšla črna in zelena znamka po 2 dolarja s sliko predsednika Hardinga.

Kako se oblači gospod

Tvrda Sport-Kmet na Aleksandrovi cesti nam je dala pobudo, da na zadnji strani današnje številke približno razpredelnico pod zaglavjem »Kako se oblači gospod«.

Kakšnemu elegantu, ki se je umetnosti v oblačenju učil v Parizu ali Londonu, se utegne zdeti takšen pouk odveč. A kdor pazljivo motri nošo Ljubljancanov, meščanov in deželanov, bo moral priznati, da je bila šola v tej smeri pošteno potrebna našim ljudem. Siromaku, ki ne ve, s čim bi svojo revščino pokrli, kajpak nihče ne bo predpisoval linije in forme. Toda človek, ki opazuje meščana na ulici, bo lahko sprevidel, da meščanu manjka smisla za obliko in življenjski stil. Naša dežela in naša mesta slove po svetu kot primer lepote, ki privablja leto za letom tujce od vseh strani. Kako čuden vtis mora na potnika skozi naše kraje napraviti dejstvo, da na promenadi in Ljubljani sreča meščansko oblečena človeka, ki pa je naložil nase vse, kar si je med sabo navzkriž: pumperice na primer, zimsko suknjo do pete, na glavo pa pokvečen klobuk.

V takih razmerah se živo občuti potreba po vzgoji v

Kako se oblači gospod?

Prilika	Vrsta obleke	Hlače	Telovnik	Srajca, ovratnik	Kravata	Klobuk	Čevlji
svečana sveč. obed elitni ples opera	Frak črn ali temno modri	kakor pri fraku porta široka	Bel eno ali dvo-vrsten	bela bel trdi enojni	pentlja bela	cilinder	gladki lakasti
oficij. večerna elitna-plesna prireditvev	Smoking enovrsten	kakor pri smokingu porta ozka	Črno-bel po prilikah	bela enojni trdi nizki	pentlja črna široka	večerni Homburk	gladki lakasti
neofic. večerna prireditvev	Smoking dvovrsten	kakor pri smokingu porta ozka	Črno-bel ali brez	pol-trdi prišiti dvojni	pentlja črna ozka	večerni Homburk	gladki lakasti
oficijel. dnevno	žaket	Sive progaste	kot žaket	bela ali pastel siva ovratnik enojni ali dvojni	sivo-črna dolga ali plastron	cilinder (ev. melona)	chevuro gamaše svetle sive
sprejemi čajanke obiski	Suknjič marengo enostavni	sive enobarvne ali črtaste	Marengo	bela pol trda dvojni trdi ovratnik	sivo-črna samoveznica pentlja ali plastron	melona	nizki črni
običajni obiski gledališče	Suknjič črni ali temno sivi	kot suknjič	dvovrstni	bela pol trda dvojni	črna pentlja z malim vzorcem	Homburk	črni nizki

**Modna manufaktura
za dame in gospode**
Frančiškanska ulica

**Lončar
Raška
Stare**

**Mednarodna
špedicija**
prevzema

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi Revizija pravilnosti zaračunavanja carine in vse informacije brezplačno Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice).
Telefon: 24-59

**TURK
LJUBLJANA**

PREVAZANJE
vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni
Masarykova cesta 9 (nasproti tovarnega kolodvora).
Telefon: 21-57

**Prosto javno
skladišče**

prevzema
VSKLADIŠČENJE
raznega blaga kakor tudi pohištva v lastnem, mestne trošarine in uvozne proste javnem skladišču
Oskrba inkaso-povzetij
Kotnikova ul. 12 (nasproti mestne elektrarne).
Telefon: 30-73.



ZAHTEVATE BEZPLAČEN CENIK
MEINEL-HEROLD
MARIBOR št. 101

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka »Jutra«, če si list naročite Vrhu tega pa imate kot naročnik pravico do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja, po katerem izplača zavarovalna družba »Jugoslavije« svojem smrtno ponesrečenemu naročniku

10.000 Din

**Mlečne
čokolade**

TVORNICE
RUFF
SUBOTICA

bc gate na v'iam nih.

Express-kava din 1.—

Velika izbira vsakovrstnih toplih in mrzlih jedil in pečiva. — Zajamčeno pristna štajerska in dalmatinska vina. — Likerja.

v gostilni „Pri Lovcu“

Rimska cesta 24

TISOČE ZAHVAL PREJEMA



Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne nepravilnosti. Jač in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Pošljamo po povzetju, cena steklenici z omotom in poštino din 50.—
MORANA — SPLIT.

**Točno plačuj »Jutru« naročnino,
varuj svojem zavarovalnino!**

**VSEM SVOJIM CENJ. ODJEMALCEM ŽELIM SREČNO
NOVO LETO!**

„TRIBUNA“ F.B.L.

LJUBLJANA — KARLOVŠKA CESTA 4.

Glavno zastopstvo za dvokolesa



WAFFENRAD



Mifa, Excelsior in več drugih znamk.

Motorji Triumph — Dürkopp — Excelsior

šivalni stroji Veritas — otroški in igračni vozički.

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

P. Magdić

moški oddelek Aleksandrova c. 12,
damski oddelek Pasaža »Viktorije«

Ljubljana

Najstarejša modna in športna trgovina za gospode in dame nudi prvovrstno in najmodernejše blago.

Cene najnižje.

Stalno na zalogi: moški klobuki, perilo, samoveznice, puloverji itd.

Za dame: najnovejši šali, trikotaža, rokavice, nogavice itd.